

Τ.Ε.Ι. Λάρισας,
Παράρτημα Καρδίτσας

Τμήμα Σχεδιασμού και Τεχνολογίας Ξύλου και Επίπλου

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΥΠΟΣΤΗΡΙΞΗΣ ΝΕΩΝ ΑΓΡΟΤΩΝ

Δρ. Τρίγκας Μάριος

Ph.D. Οικονομικής & Καινοτομίας Επιχειρήσεων

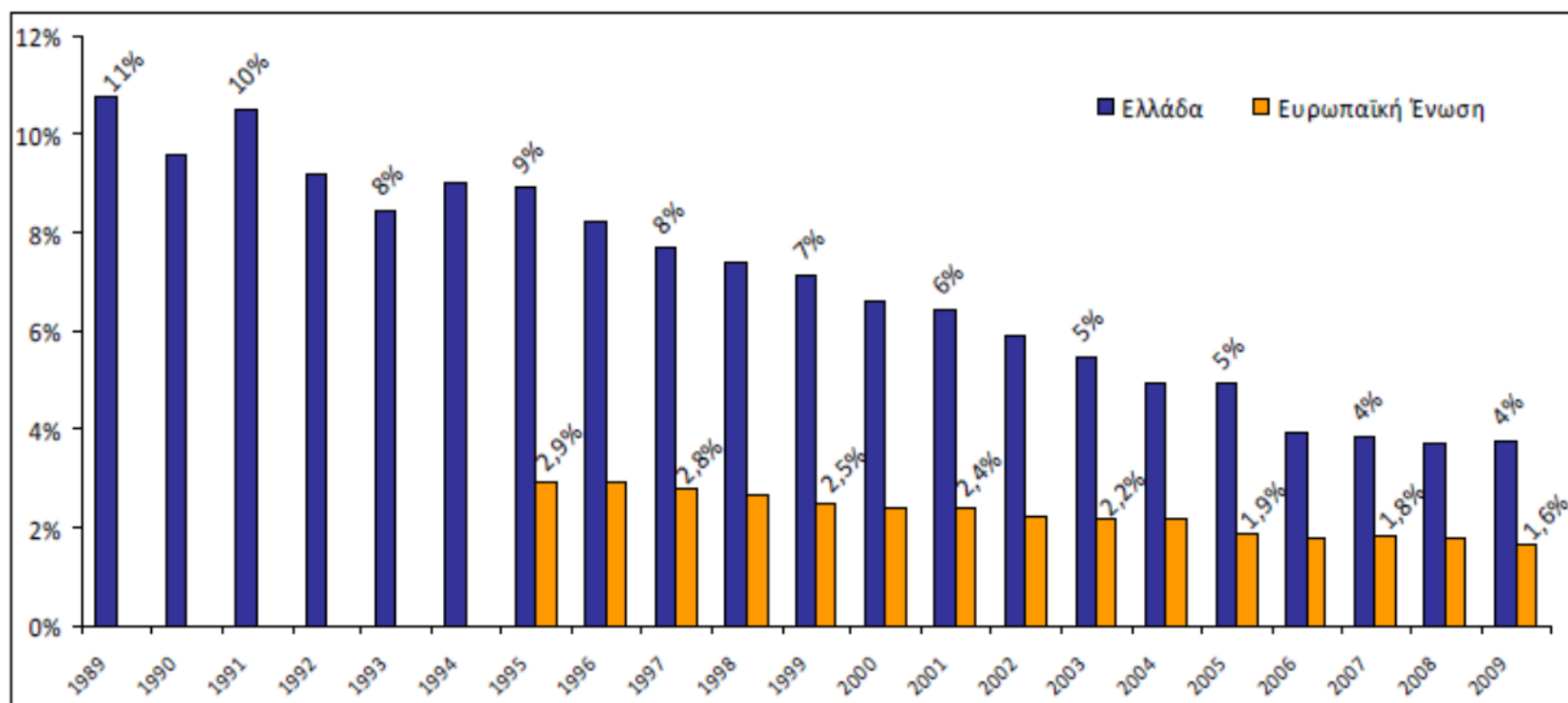
Τηλ. 6974287874, 24410-77535

FAX: 24410-77539

✉ mtrigkas@cereteth.gr mtrigkas@for.auth.gr

Διάγραμμα 1.1: Συμμετοχή του πρωτογενούς τομέα στο ΑΕΠ (%) (Πηγή: AMECO)

Πίνακας 1.3: Συμμετοχή κλάδων στο ΑΕΠ

Έτος	Ακαθάριστη Προστιθέμενη Αξία (Ελλάδα) (τρέχουσες τιμές)			
	% Συμμετοχής πρωτογενή τομέα	% Συμμετοχής Βιομηχανίας - Μεταποίησης	% Συμμετοχής Οικοδομής - Κατασκευές	% Συμμετοχής Υπηρεσιών
1989	10,8%	19,0%	7,0%	62,7%
1990	9,6%	19,1%	7,4%	63,4%
1991	10,5%	18,5%	7,5%	63,0%
1992	9,2%	18,2%	6,7%	65,6%
1993	8,5%	17,4%	7,3%	66,6%
1994	9,0%	16,2%	6,5%	68,0%
1995	8,9%	15,9%	6,1%	68,8%
1996	8,2%	15,8%	6,1%	69,7%
1997	7,7%	14,3%	6,3%	71,6%
1998	7,4%	14,5%	6,7%	71,3%
1999	7,1%	14,3%	6,9%	71,6%
2000	6,6%	13,9%	7,0%	72,5%
2001	6,4%	13,2%	8,2%	72,2%
2002	5,9%	13,3%	6,2%	74,6%
2003	5,5%	12,5%	6,5%	75,5%
2004	4,9%	12,8%	6,6%	75,7%
2005	4,9%	13,6%	6,0%	75,5%
2006	3,9%	13,3%	6,7%	76,1%
2007	3,8%	13,6%	6,0%	76,6%
2008	3,7%	14,2%	4,8%	77,3%
2009	3,8%	11,8%	4,5%	79,9%

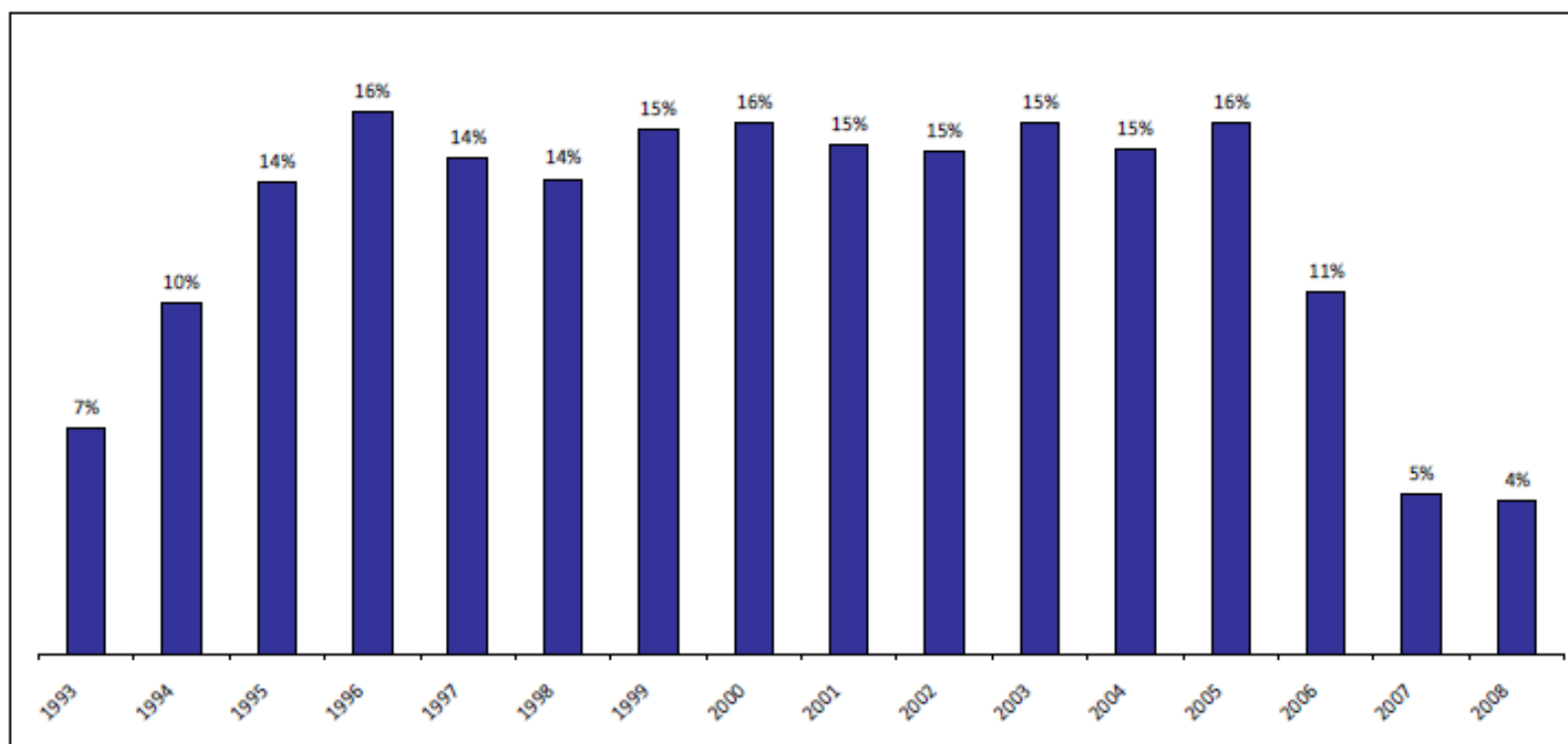
Πηγή: AMECO

Πίνακας 1.5: Διάρθρωση απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα

Περίοδος	Διάρθρωση απασχόλησης στον πρωτογενή τομέα (% επί του συνόλου)					
	15-19 ετών	20-24 ετών	25-29 ετών	30-44 ετών	45-64 ετών	Άνω των 65 ετών
1998	2,7%	5,6%	6,8%	26,6%	49,4%	8,8%
1999	2,5%	6,0%	7,0%	27,7%	49,3%	7,5%
2000	2,7%	5,4%	7,3%	28,0%	48,6%	7,9%
2001	2,3%	5,0%	8,4%	28,3%	48,7%	7,4%
2002	1,8%	4,6%	7,4%	29,8%	47,8%	8,6%
2003	1,5%	4,0%	7,3%	30,1%	49,2%	7,8%
2004	1,5%	3,6%	7,2%	32,0%	48,4%	7,4%
2005	1,2%	3,7%	6,9%	31,6%	49,0%	7,6%
2006	1,6%	3,3%	6,5%	31,4%	48,6%	8,5%
2007	1,5%	3,2%	5,7%	32,1%	49,7%	7,8%
2008	1,0%	3,2%	6,1%	31,9%	50,6%	7,2%
2009	1,1%	2,9%	6,0%	30,9%	51,7%	7,3%
2ο Τριμ. 2010	0,8%	2,7%	5,9%	30,9%	53,0%	6,7%
Δ 1989/2Q10	-1,9	-2,9	-0,9	4,3	3,6	-2,1

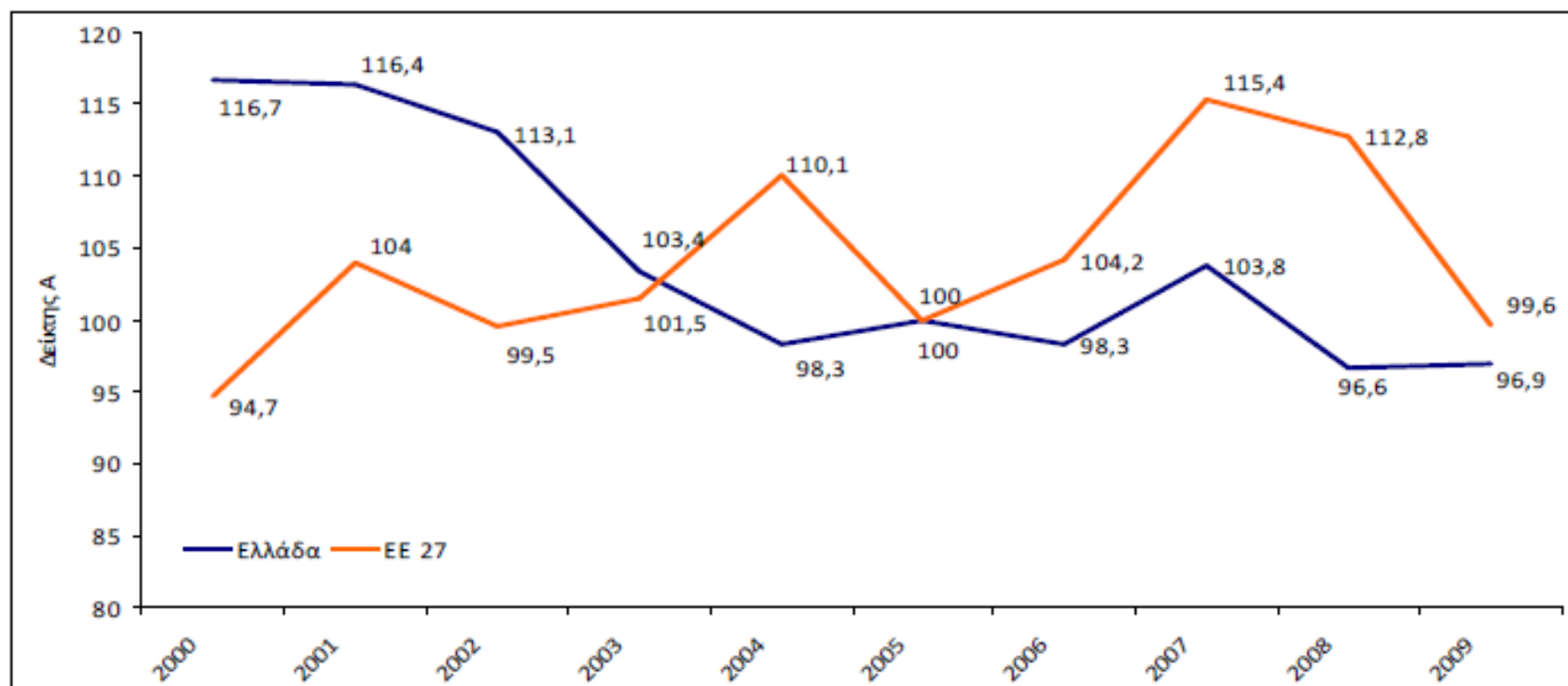
Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ

Διάγραμμα 1.7: Ποσοστό επιδοτήσεων προϊόντων στην παραγωγή του γεωργικού κλάδου
(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ)

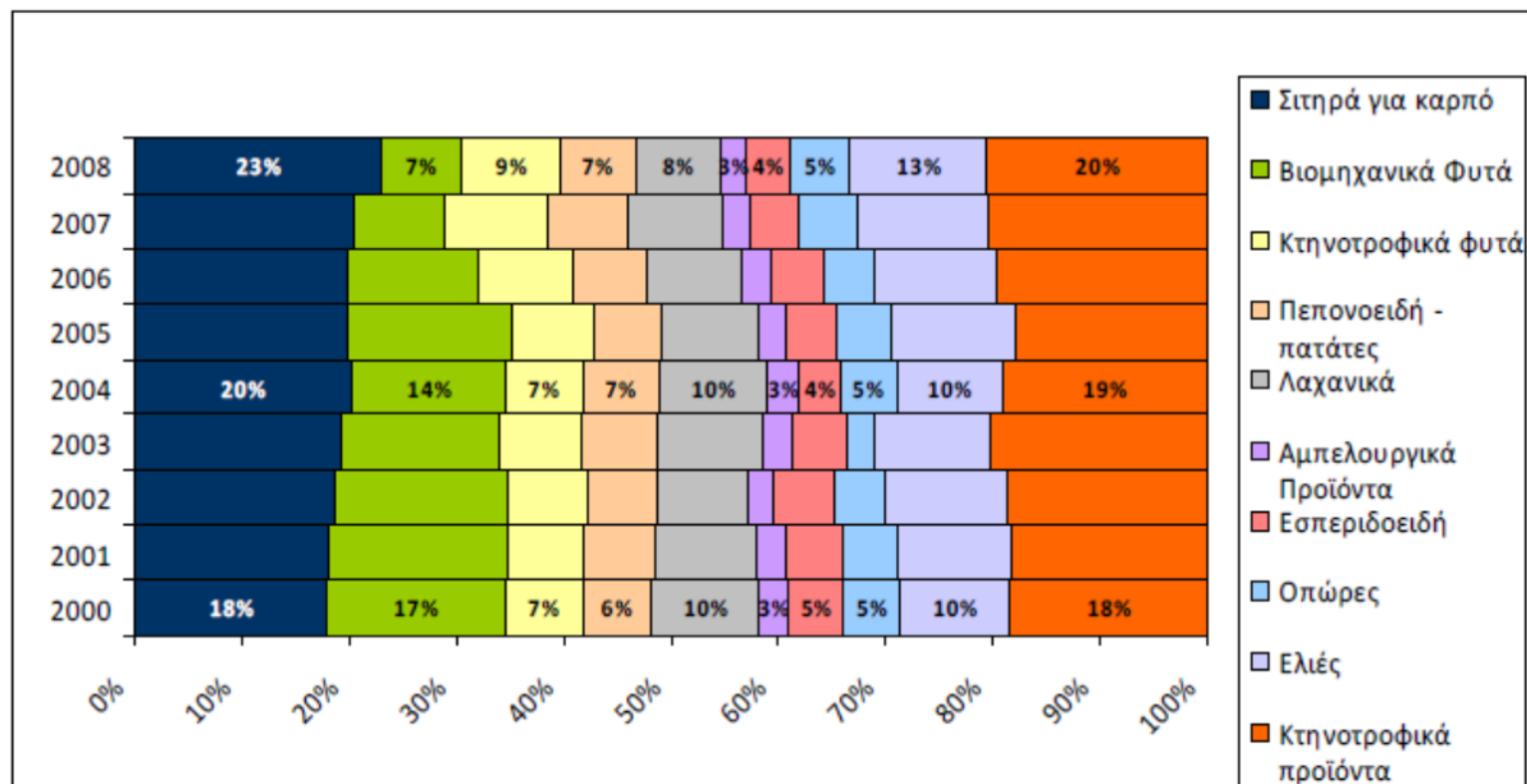

Διάγραμμα 1.9: Πραγματικό αγροτικό εισόδημα / εργαζόμενο πλήρους απασχόλησης

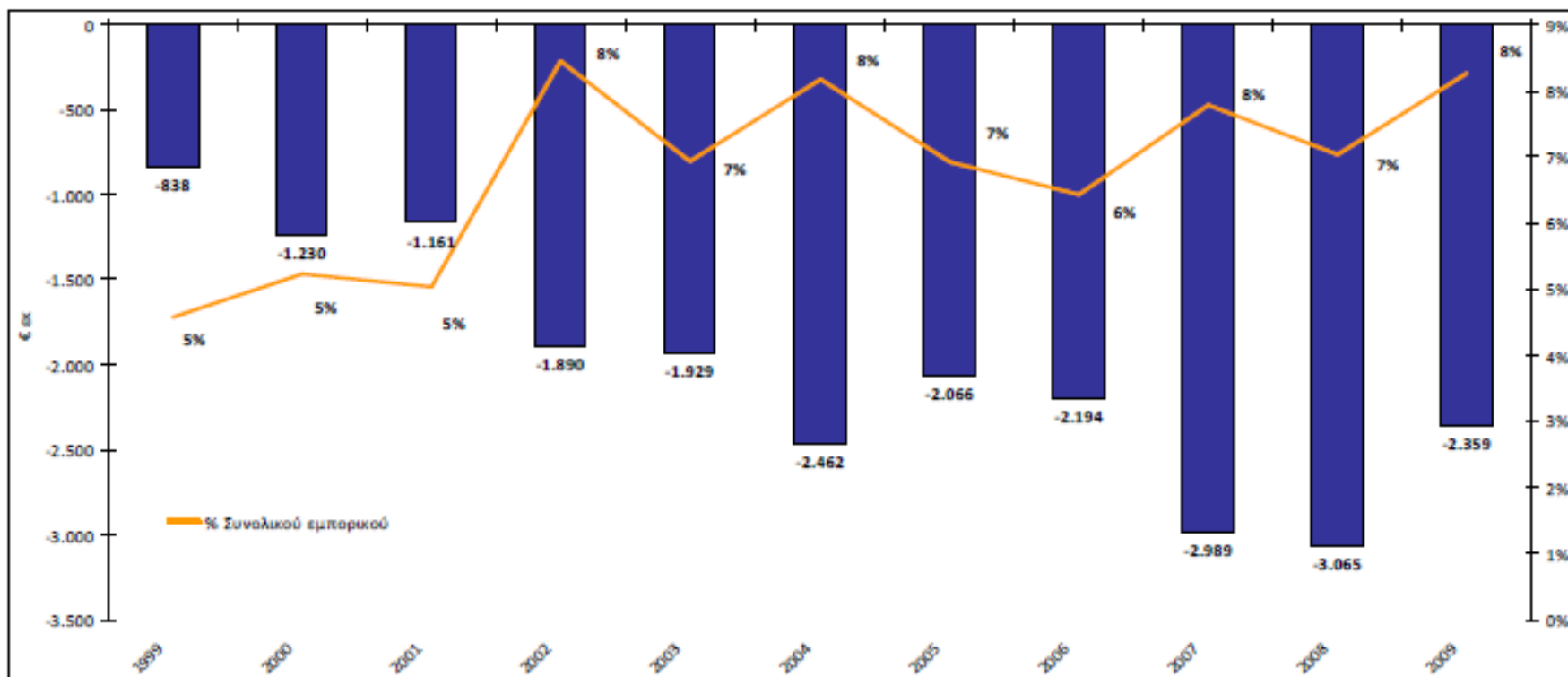
(Πηγή Eurostat)

Διάγραμμα 1.12: Διάρθρωση παραγωγής γεωργικών & κτηνοτροφικών προϊόντων (% επί του συνόλου) (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ)

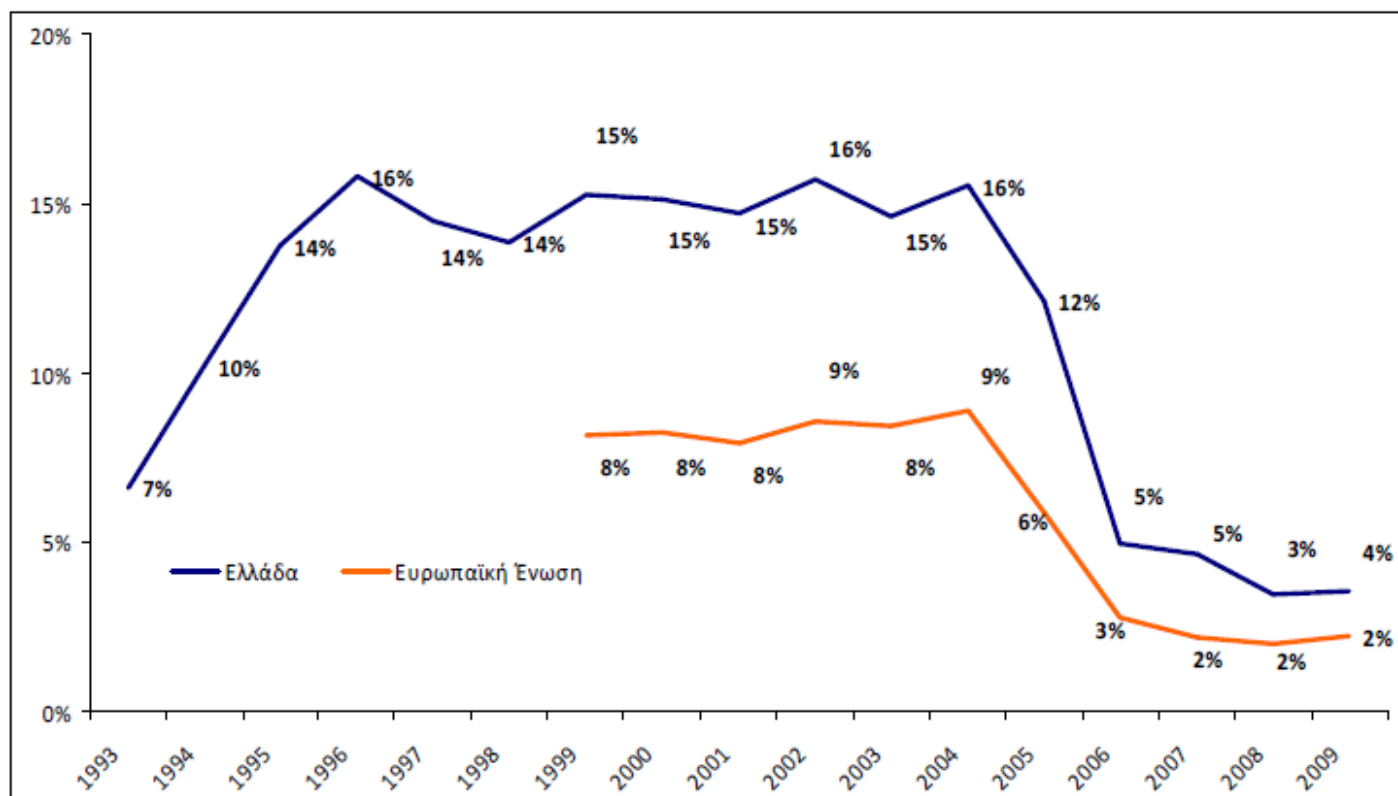
Διάγραμμα 1.13: Εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων (Πηγή: Eurostat)

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

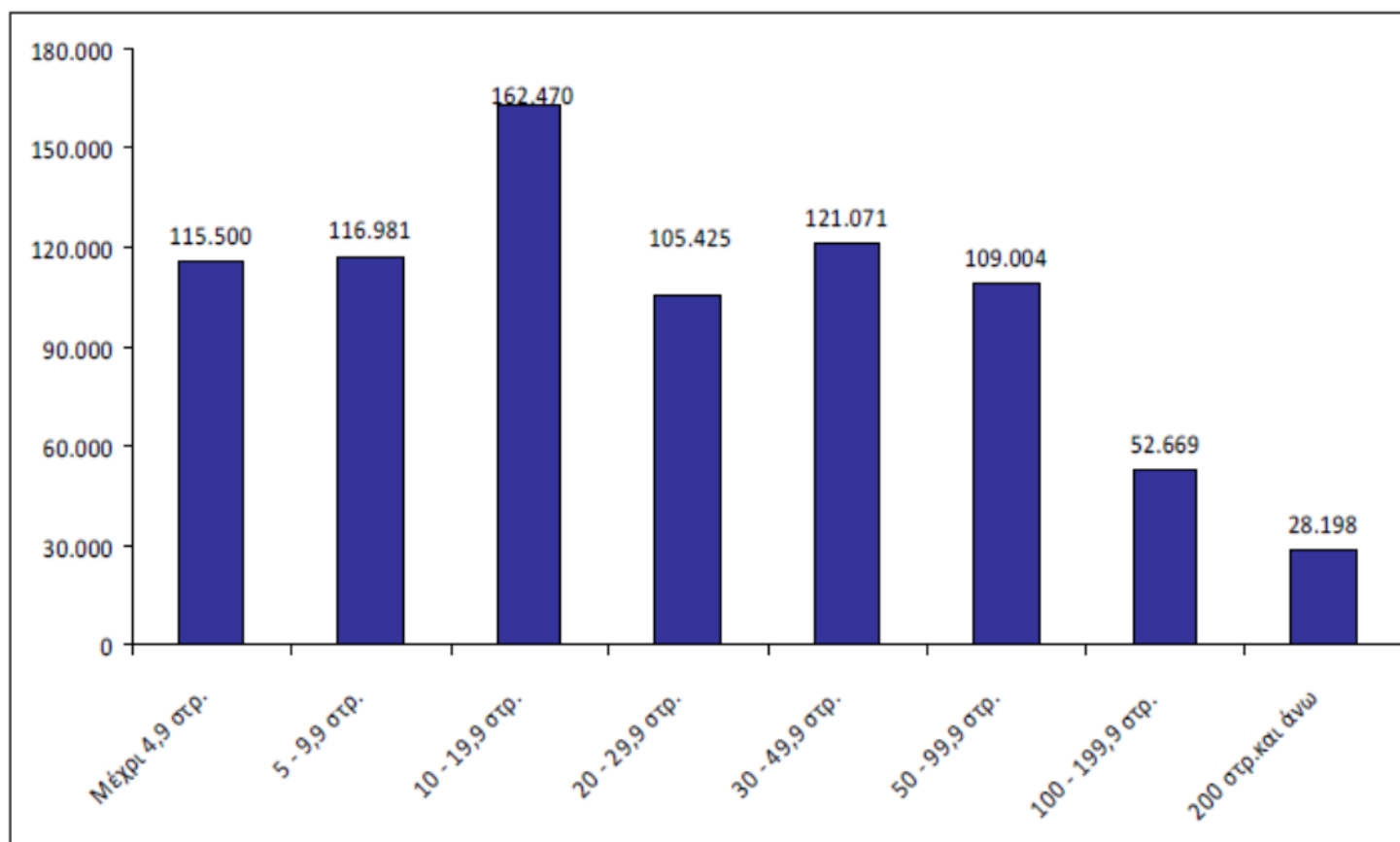
Διάγραμμα 1.20: Ποσοστό επιδοτήσεων στην παραγωγή του γεωργικού κλάδου δραστηριότητας

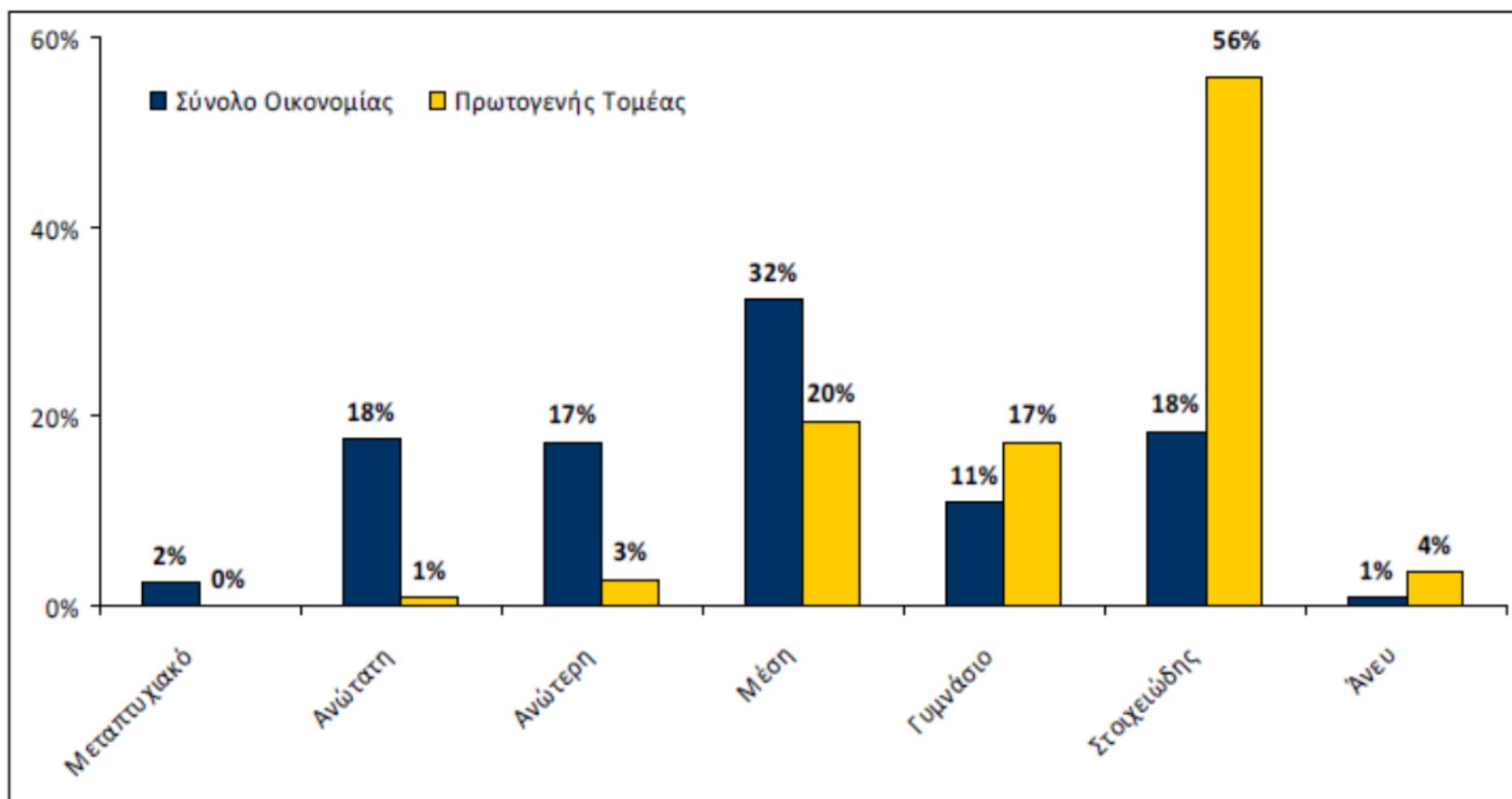
(Πηγές: ΕΛΣΤΑΤ, Eurostat)

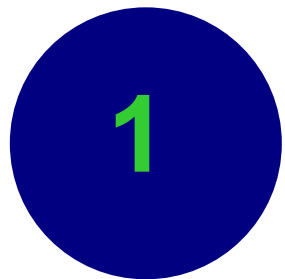

Διάγραμμα 1.23: Κατανομή αγροτικών εκμεταλλεύσεων κατά μέγεθος (σε στρέμματα)

(Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ)

Διάγραμμα 1.25: Εκπαιδευτικό επίπεδο απασχολούμενων (2^ο τρίμηνο 2010) (Πηγή: ΕΛΣΤΑΤ)

Η ΑΓΡΟΤΙΚΗ ΠΑΡΑΓΩΓΗ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

- Ο αγροτικός τομέας στην Ελλάδα αποτελεί διαχρονικά σημαντικό πυλώνα της οικονομίας
- Το πραγματικό κατά κεφαλήν εισόδημα των Ελλήνων αγροτών κατέγραψε σημαντική πτώση τα τελευταία χρόνια λόγω της μεγάλης πτώσης της αγροτικής παραγωγής και της ταυτόχρονης διατήρησης της απασχόλησης στον αγροτικό τομέα σε σχετικά υψηλό επίπεδο.
- Το έλλειμμα στο εμπορικό ισοζύγιο αγροτικών προϊόντων παρουσιάζει σημαντικά μεγαλύτερη αύξηση σε σχέση με τον ρυθμό αύξησης του ελλείμματος στο συνολικό εμπορικό ισοζύγιο. Την ίδια στιγμή οι εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων αποτελούν ακόμα το 28% των συνολικών εξαγωγών, γεγονός που δείχνει το σημαντικό ρόλο που διαδραματίζει ο πρωτογενής τομέας στο ύψος των εξαγωγών.
- Η ανισομερής κατανομή μεταξύ φυτικής και ζωικής παραγωγής, η υψηλή εξάρτηση του αγροτικού κλάδου από τις κρατικές επιδοτήσεις – η αναποτελεσματική διαχείριση των οποίων συνέβαλε στην αύξηση των εμπορικών ελλειμμάτων και στην συνεπακόλουθη απώλεια ανταγωνιστικότητας – καθώς και το μικρό μέγεθος των αγροτικών εκμεταλλεύσεων και η έλλειψη επιχειρηματικών μονάδων είναι μερικά από τα σημαντικά προβλήματα του πρωτογενούς τομέα.
- Ο αγροτικός τομέας στην Ελλάδα θα πρέπει να εκσυγχρονιστεί το συντομότερο, προκειμένου να γίνει ανταγωνιστικός στην παγκοσμιοποιημένη αγορά.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗ

Σύμφωνα με τον νέο ορισμό, επιχείρηση «θεωρείται κάθε μονάδα, ανεξάρτητα από τη νομική της μορφή, που ασκεί οικονομική δραστηριότητα».

Η διατύπωση δεν είναι νέα. Βασίζεται στη φρασεολογία που χρησιμοποιεί το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο στις αποφάσεις του. Επομένως, οι αυτοαπασχολούμενοι, οι οικογενειακές επιχειρήσεις, οι προσωπικές εταιρείες ή οι ενώσεις προσώπων που ασκούν τακτικά μια οικονομική δραστηριότητα μπορούν να θεωρηθούν επιχειρήσεις.

Καθοριστικός παράγων είναι η οικονομική δραστηριότητα και όχι η νομική μορφή.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Η επιχειρηματικότητα (**entrepreneurship**) αποτελεί νοοτροπία αλλά και πολυδιάστατη έννοια η οποία εμφανίζεται σε διάφορα επίπεδα αλλά και σε κάθε είδος οργάνωσης.
- Η επιχειρηματικότητα που συνδέεται με τη λειτουργία μιας επιχείρησης αναφέρεται στην ικανότητα ενός ανθρώπου ή μιας ομάδας να αναγνωρίζει και να εκμεταλλεύεται διάφορες ευκαιρίες προκειμένου να επιτύχει οικονομικό όφελος ή οποιαδήποτε άλλη μορφή προστιθέμενης αξίας.
- Η έννοια της επιχειρηματικότητας αφορά τα άτομα, τις επιλογές και τις ενέργειες στις οποίες προβαίνουν κατά την εκκίνηση, την εξαγορά ή τη λειτουργία μιας επιχείρησης ή τη συμμετοχή τους στις διαδικασίες λήψης στρατηγικών αποφάσεων.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Η επιχειρηματικότητα αποτελεί καθοριστικό παράγοντα για να αποκτήσει η σύγχρονη οικονομία της γνώσης ανταγωνιστικό και δυναμικό χαρακτήρα. Ουσιαστικά αποτελεί κινητήρια δύναμη για την οικονομική ανάπτυξη και τη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας, συμβάλλοντας παράλληλα στην προσωπική ανάπτυξη και εξέλιξη του ανθρώπου και στην αποτελεσματική αντιμετώπιση πολυάριθμων φαινομένων κοινωνικής παθογένειας.
- Η αναγνώριση αυτή οφείλετε στη δουλειά του Joseph Schumpeter τη δεκαετία του 1930 και άλλων (Carl Menger, Ludwig von Mises, Friedrich von Hayek). Σύμφωνα με τον Schumpeter, ο επιχειρηματίας ***είναι ένα πρόσωπο το οποίο επιθυμεί και είναι ικανό να μετατρέψει μια νέα ιδέα ή εφεύρεση σε μια επιτυχημένη καινοτομία.***
- Η επιχειρηματικότητα εμπεριέχει αυτό που ο Schumpeter ονόμασε «δημιουργική καταστροφή» (creative destruction) για να αντικαταστήσει ολοκληρωτικά ή μερικά εσωτερικές καινοτομίες σε αγορές και βιομηχανίες δημιουργώντας ταυτόχρονα νέα προϊόντα και νέα επιχειρηματικά μοντέλα οδηγώντας στο δυναμισμό των επιχειρήσεων – βιομηχανιών και την οικονομική ανάπτυξη.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

- Η επιχειρηματικότητα οδηγεί σε νέου τύπου παραγωγικές μονάδες καθώς επίσης και σε νέους συνδυασμούς υπάρχόντων εισροών.
- Ο ρόλος του επιχειρηματία δεν αναγνωρίστηκε από την αρχή. Ωστόσο μερικοί ερευνητές ανάμεσα στα άλλα προσδίδουν στον επιχειρηματία την ικανότητα να αναλαμβάνει ρίσκα. Για τον Schumpeter, δεν αναλαμβάνει ο επιχειρηματίας ρίσκο αλλά ο καπιταλιστής.
- Μερικά αξιοσημείωτα έργα στην επιχειρηματικότητα:
- Frank H. Knight (1921) και Peter Drucker (1970) η επιχειρηματικότητα αφορά την ανάληψη ρίσκου. Η συμπεριφορά του επιχειρηματία αντανακλά ένα πρόσωπό που επιθυμεί να αναλάβει ρίσκα αναφορικά με το επάγγελμά του ή την οικονομική του ασφάλεια στο όνομα μια ιδέας, ξοδεύοντας κεφάλαια και χρόνο σε μια αβέβαιη κίνηση.

ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Σήμερα, για την επιτυχή υλοποίηση μιας επιχειρηματικής ιδέας απαιτείται η ικανότητα συνδυασμού της *δημιουργικότητας* και της *καινοτομίας* με την ενάρετη διαχείριση και την ικανότητα προσαρμογής της επιχείρησης στις τρέχουσες εξελίξεις σε διάφορους τομείς. Με τον τρόπο αυτό διασφαλίζεται η βέλτιστη δυνατή λειτουργία και ανάπτυξη της επιχείρησης σε όλα τα στάδια της ζωής της, γεγονός που συνδέεται άρρηκτα με τους στόχους και τη στρατηγική που εφαρμόζει.

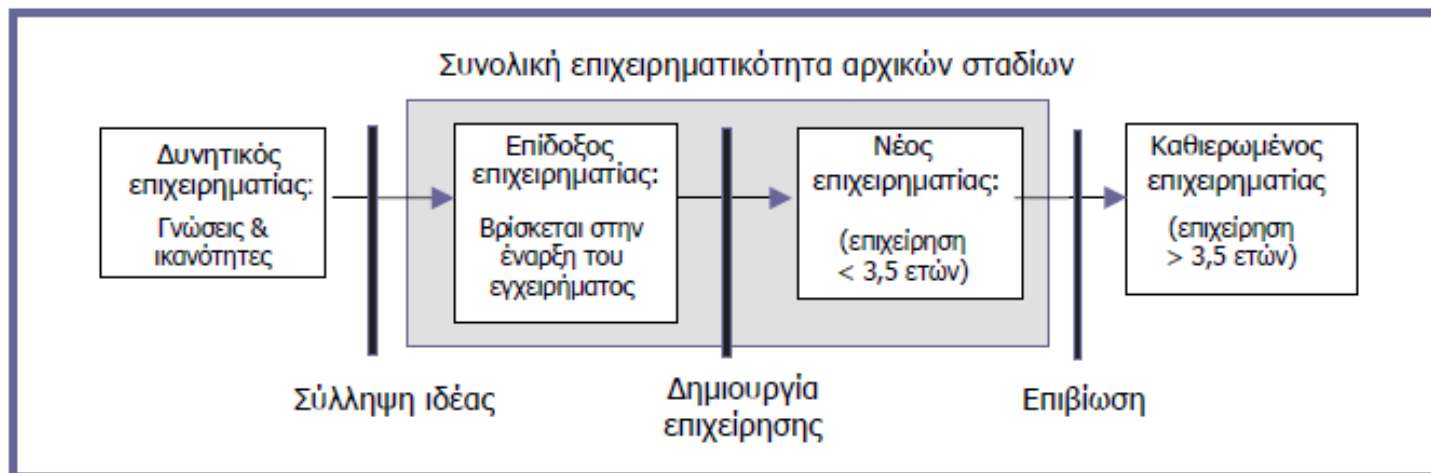
Ο επιχειρηματίας

- Ένα άτομο για να γίνει επιχειρηματίας δεν είναι απαραίτητο να προέρχεται από οικογένεια επιχειρηματιών ή να διαθέτει μεγάλα κεφάλαια. Οι μελέτες δείχνουν ότι πολύ συχνά οι επιχειρηματίες είναι άτομα προερχόμενα από χαμηλά και μεσαία εισοδηματικά ή / και κοινωνικά στρώματα. Γι' αυτό και λέγεται ότι «ο επιχειρηματίας γίνεται, δεν γεννιέται».
- Τα χαρακτηριστικά της προσωπικότητας των επιχειρηματιών τα οποία, αν και σπάνια μπορούν όλα να βρεθούν συγκεντρωμένα στο ίδιο άτομο, αποτελούν βασικές προϋποθέσεις για μια επιτυχημένη επιχειρηματική καριέρα:
 - ✓ Η θέληση για επιτυχία.
 - ✓ Η διάθεση για ανάληψη κινδύνου.
 - ✓ Η εργατικότητα και η επιμονή.
 - ✓ Οι ηγετικές αλλά και οι ομαδικές ικανότητες.
 - ✓ Η ικανότητα ρεαλιστικού προγραμματισμού.
 - ✓ Η ικανότητα προώθησης προϊόντων ή υπηρεσιών.
 - ✓ Η υπευθυνότητα και η εντιμότητα.
 - ✓ Η προσαρμοστικότητα.
 - ✓ Η οργανωτική και διοικητική ικανότητα.
 - ✓ Η ικανότητα επικοινωνίας.

Τα εμπόδια της επιχειρηματικής πρωτοβουλίας

• Δεν είναι υπερβολή να ειπωθεί ότι στην Ελλάδα η επιχειρηματικότητα εξαρτάται αποκλειστικά από την εξεύρεση οικονομικών πόρων. Είναι γεγονός βέβαια, ότι προαπαιτείται η «επένδυση» ενός κεφαλαίου, αλλά ο σύγχρονος επιχειρηματίας πρέπει να εστιάζει κυρίως στη απόδοση αυτού του κεφαλαίου, έτσι ώστε να είναι κατά το δυνατόν μεγαλύτερη. Εξάλλου, υπάρχουν και άλλοι -εξίσου ή περισσότερο σημαντικοί πόροι- για τη σύγχρονη επιχείρηση όπως είναι οι άνθρωποι, οι πρώτες ύλες, οι επιδεξιότητες, η εκπαίδευση, οι γνώσεις. Ωστόσο, κάποτε για τους νέους επίδοξους επιχειρηματίες ακόμα και ένα μικρό κεφάλαιο είναι εξαιρετικά δυσεύρετο.

- Επιπλέον, τα προβλήματα που αντιμετωπίζουν είναι:
 - ✓ Φορολογικά – κοινωνικές / ασφαλιστικές επιβαρύνσεις.
 - ✓ Διοικητικές δυσκολίες και γραφειοκρατία.
 - ✓ Αντίξοο χρηματοδοτικό περιβάλλον για μικρές επιχειρήσεις.
 - ✓ Δυσκολίες αντιμετώπισης ανταγωνισμού εντός ΕΕ και διεθνώς.
 - ✓ Προβλήματα χωρικού σχεδιασμού – περιφερειακών διαφορών.
 - ✓ Φόβος προοπτικής επιχειρηματικής αποτυχίας.
 - ✓ Ελλείψεις στις γνώσεις περί επιχειρηματικότητας.
 - ✓ Έλλειψη εξειδικευμένων γνώσεων και δεξιοτήτων.
 - ✓ Δυσκολίες μετεξέλιξης των «οικογενειακών» επιχειρήσεων.

Εξέλιξη βασικών δεικτών επιχειρηματικότητας (% πληθυσμού ηλικίας 18-64 ετών)

	Επίδοξη επιχειρηματικότητα	Νέα Επιχειρηματικότητα	Επιχειρηματικότητα αρχικών σταδίων	Καθιερωμένη επιχειρηματικότητα	Συνολική Επιχειρηματικότητα
2005	5,2	1,6	6,8	10,5	16,4
2006	5,6	2,3	7,9	8,2	16,2
2007	4,6	1,1	5,7	13,3	18,7
2008	5,3	4,6	9,9	12,6	22,0
2009	4,5	4,7	8,8	15,1	23,6
Μέσος όρος	5,0	2,9	7,8	11,9	19,4

Εξέλιξη βασικών δεικτών επιχειρηματικότητας (% πληθυσμού ηλικίας 18-64 ετών)

	Πρόθεση έναρξης επιχειρηματικής δραστηριότητας	Αναστολή επιχειρηματικής δραστηριότητας
2005	15,4	3,0
2006	14,1	2,7
2007	13,7	2,6
2008	16,6	2,3
2009	17,2	2,6
Μέσος όρος πενταετίας	15,4	2,6

Λόγοι αποχώρησης από την επιχείρηση

	% πληθυσμού 18-64 ετών		Ευκαιρία για πώληση	Μη κερδοφόρα επιχείρηση	Προβλήματα χρηματοδό- τησης	Λοιποί λόγοι
	Διακοπή λειτουργίας	Αναστολή επιχειρηματικής δραστηριότητας				
Ελλάδα	2,6	0,8	5,8	45,7	5,6	42,9
Χώρες Γ	2,5	0,9	5,7	23,5	9,1	61,7
Μ.Ο. GEM	3,0	1,4	3,8	28,9	12,8	54,5

Ποσοστιαία διάθρωση νέων και επίδοξων επιχειρηματικών εγχειρημάτων: Τι ποσοστό αυτών χρησιμοποιεί νέες τεχνολογίες / διαδικασίες; (2009)

Χώρες	Συνολική ΤΕΑ (%)	Εντελώς νέες τεχνολογίες	Νέες τεχνολογίες	Παλαιότερες
Χώρες Α	17,9	19,2	20,7	60,1
Χώρες Β	11,2	10,9	19,9	69,2
ΗΠΑ	8,0	4,1	19,3	76,6
Ελλάδα	8,8	10,3	31,6	58,1
Ολλανδία	7,2	5,9	10,3	83,8
Βέλγιο	3,5	22,3	12,1	65,5
Γαλλία	4,4	23,1	27,1	49,8
Ισπανία	5,1	14,5	18,5	67,0
Ιταλία	3,7	4,9	24,0	71,2
Ελβετία	7,7	9,6	20,6	69,8
Ην. Βασίλειο	5,7	6,4	19,2	74,5
Δανία	3,6	7,1	15,2	77,7
Νορβηγία	8,5	9,3	14,3	76,4
Γερμανία	4,1	6,6	16,0	77,5
Ιαπωνία	3,3	18,4	27,0	54,6
Κορέα	7,0	6,9	17,5	75,6
Ισλανδία	11,5	17,5	23,3	59,3
Φινλανδία	5,2	8,9	9,9	81,2
Σλοβενία	5,4	10,7	20,9	68,4
Χονγκ Κονγκ	3,6	14,2	21,4	64,4
Ην. Αρ. Εμιράτα	13,3	19,3	32,9	47,8
Ισραήλ	6,1	29,6	23,3	47,1
Χώρες Γ	13,3	19,3	32,9	47,8
Μ.Ο GEM	6,1	29,6	23,3	47,1
Μ.Ο Ευρώπης	6,1	12,1	19,8	68,1

*Συμμετοχή σε προγράμματα εκπαίδευσης / κατάρτισης
και επιχειρηματική δραστηριοποίηση*

Εκπαίδευση/ κατάρτιση ως προς την έναρξη επιχείρησης	Επιχειρηματίες αρχικών σταδίων	Καθιερωμένοι επιχειρηματίες	Μη επιχειρηματίες
Καμία εκπαίδευση	78,1%	77,4%	84,3%
Κάποια εκπαίδευση	21,9%	22,6%	15,7%
	100%	100%	100%
<i>Υποχρεωτική εκπαίδευση στο σχολείο</i>	<i>1,3%</i>	<i>0,9%</i>	<i>1,2%</i>
<i>Εθελοντική εκπαίδευση στο σχολείο</i>	<i>3,9%</i>	<i>6,1%</i>	<i>5,0%</i>
<i>Εκπαίδευση μετά το σχολείο</i>	<i>18,2%</i>	<i>18,3%</i>	<i>11,4%</i>

*Απόψεις των Ελλήνων επιχειρηματιών σχετικά με τη δυσκολία ίδρυσης μιας
επιχείρησης το 2009 συγκριτικά με το 2008
(% θετικών απαντήσεων)*

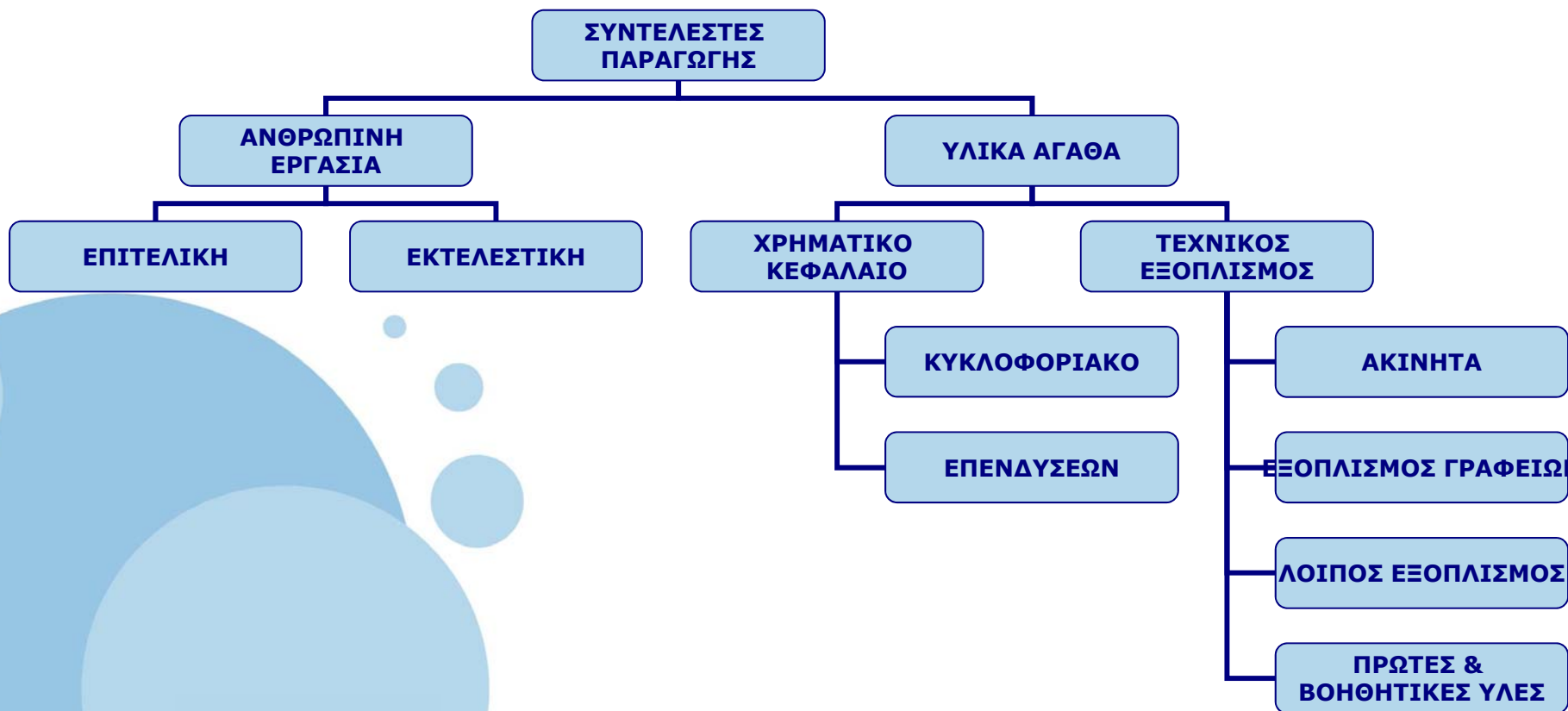
	Καθιερωμένοι επιχειρηματίες	Επιχειρηματίες αρχικών σταδίων
Πιο δύσκολη	65,9	53,1
Σχετικά πιο δύσκολη	9,1	15,9
Αμετάβλητος βαθμός δυσκολίας	14,5	20,7
Σχετικά λιγότερο δύσκολη	6	5,8
Λιγότερο δύσκολη	4,5	4,5
ΣΥΝΟΛΟ	100	100

Επιπτώσεις της κρίσης στις επιχειρηματικές ευκαιρίες, σύμφωνα με τους Έλληνες επιχειρηματίες, 2009 (% θετικών απαντήσεων)

	Πρωτογενής δραστηριότητα	Μεταποίηση	Παροχή υπηρεσιών σε επιχειρήσεις	Προϊόντα/υπηρεσίες προς τον τελικό καταναλωτή
Περισσότερες επιχειρηματικές ευκαιρίες	-	1,5	-	0,7
Σχετικά περισσότερες επιχειρηματικές ευκαιρίες	-	5,1	-	6,5
Περίπου ίσες επιχειρηματικές ευκαιρίες	-	31,7	41,3	30,7
Σχετικά λιγότερες επιχειρηματικές ευκαιρίες	59,1	9,9	24,7	21,3
Λιγότερες επιχειρηματικές ευκαιρίες	40,9	51,8	34,0	40,8
ΣΥΝΟΛΟ	100	100	100	100
Συντελεστής σημαντικότητας	-70,5	-52,7	-46,4	-47,5

- Παραγωγή (*production*) με την έννοια της παραγωγικής διαδικασίας ονομάζουμε τη δημιουργία χρήσιμων αγαθών και υπηρεσιών καθώς επίσης και την κατεργασία πρώτων υλών ή υπαρχόντων προϊόντων με σκοπό τη δημιουργία άλλων επίσης χρήσιμων αγαθών (μεταποίηση).
- Με τον όρο παραγωγή εννοούμε και το **αποτέλεσμα της παραγωγικής διαδικασίας**, δηλ. τα προϊόντα.
- Παραγωγική διαδικασία είναι η διαδικασία του συνδυασμού και ανάλωσης των βασικών συντελεστών της παραγωγής (*production factors*) (εισροών – *inputs*) και της μετατροπής τους σε επιθυμητά προϊόντα (εκροές – *outputs*).

Συντελεστές παραγωγής ονομάζουμε όλα εκείνα τα υλικά αγαθά και τις υπηρεσίες που σκόπιμα συνδυάζονται σε μια παραγωγική διαδικασία με σκοπό τη δημιουργία άλλων αγαθών και υπηρεσιών.

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΟΤΗΤΑ

Είναι η σχέση μεταξύ παραχθέντος αποτελέσματος (προϊόντα ή υπηρεσίες) και χρησιμοποιηθέντων παραγωγικών μέσων (συντελεστών παραγωγής).

$$\text{Παραγωγικότητα} = \frac{\text{παραχθέντα αγαθά/υπηρεσίες}}{\text{παραγωγικά μέσα}}$$

ΑΠΟΔΟΤΙΚΟΤΗΤΑ

Είναι η σχέση χρηματικού αποτελέσματος προς το χρησιμοποιούμενο κεφάλαιο

$$\text{Αποδοτικότητα} = \frac{\text{καθαρό κέρδος ή ζημία}}{\text{χρησιμοποιούμενα κεφάλαια}}$$

ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΙΚΟΤΗΤΑ

Καλύπτει και την παραγωγικότητα και την αποδοτικότητα. Αποτελεί ευρύτερη έννοια.

$$\text{Αποτελεσματικότητα} = \frac{\text{αποτέλεσμα}}{\text{δαπάνες που χρησιμοποιήθηκαν}}$$

Η επιχείρηση δημιουργείται, επιβιώνει και αναπτύσσεται μέσα σ'ένα περιβάλλον με το οποίο βρίσκεται σε συνεχή αλληλεπίδραση. Οι πόροι που έχει ανάγκη για την επιβίωσή της προέρχονται από το περιβάλλον της. Ταυτόχρονα για την απόκτηση πόρων είναι αναγκασμένη να προσφέρει στο περιβάλλον με τη μορφή εκροών.

Αυτό που πρέπει να επισημανθεί, είναι ότι ο νέος επιχειρηματίας απαιτείται να εστιάσει τις προσπάθειές του -κατά το δυνατόν- στην παραγωγή ή τη διάθεση πρωτότυπων προϊόντων και υπηρεσιών, με τη χρήση -κατά το δυνατόν- πρωτότυπων διαδικασιών, λαμβάνοντας σοβαρά το υφιστάμενο ανταγωνιστικό περιβάλλον.

ΕΙΣΡΟΕΣ

ΕΚΡΟΕΣ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ

ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ
ΜΕΤΑΠΟΙΗΣΗ

FEEDBACK

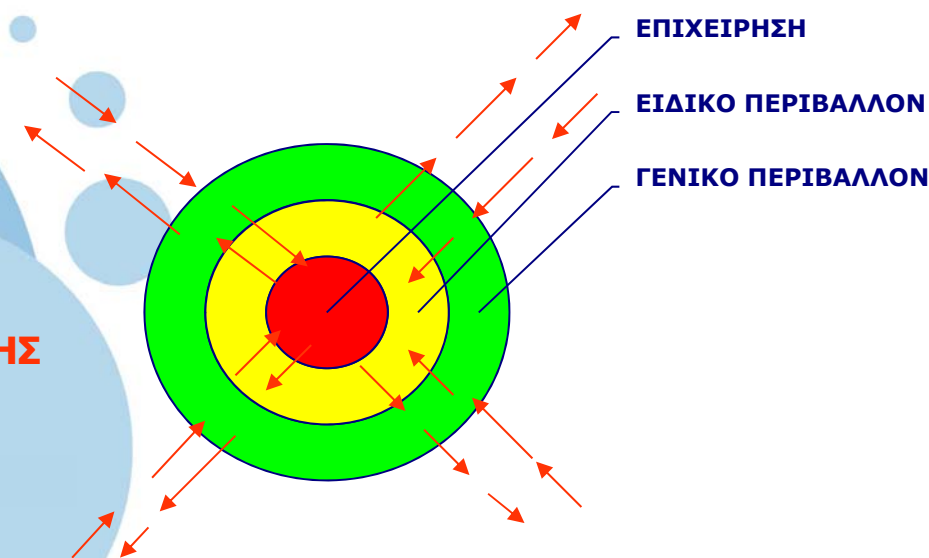
Γενικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Οικονομικό περιβάλλον
- Νομικό Περιβάλλον
- Τεχνολογικό περιβάλλον
- Κοινωνικό περιβάλλον
- Πολιτισμικό περιβάλλον
- Πολιτικό περιβάλλον
- Οικολογικό περιβάλλον

Ειδικό περιβάλλον της επιχείρησης

- Ανταγωνιστές της επιχείρησης
- Προμηθευτές υλικών ή υπηρεσιών
- Πελάτες - Καταναλωτές
- Τράπεζες – πιστωτικοί οργανισμοί
- Εργαζόμενοι
- Συνεργαζόμενες επιχειρήσεις και φορείς
- Κρατικοί οργανισμοί

ΤΟ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝ ΤΗΣ
ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ

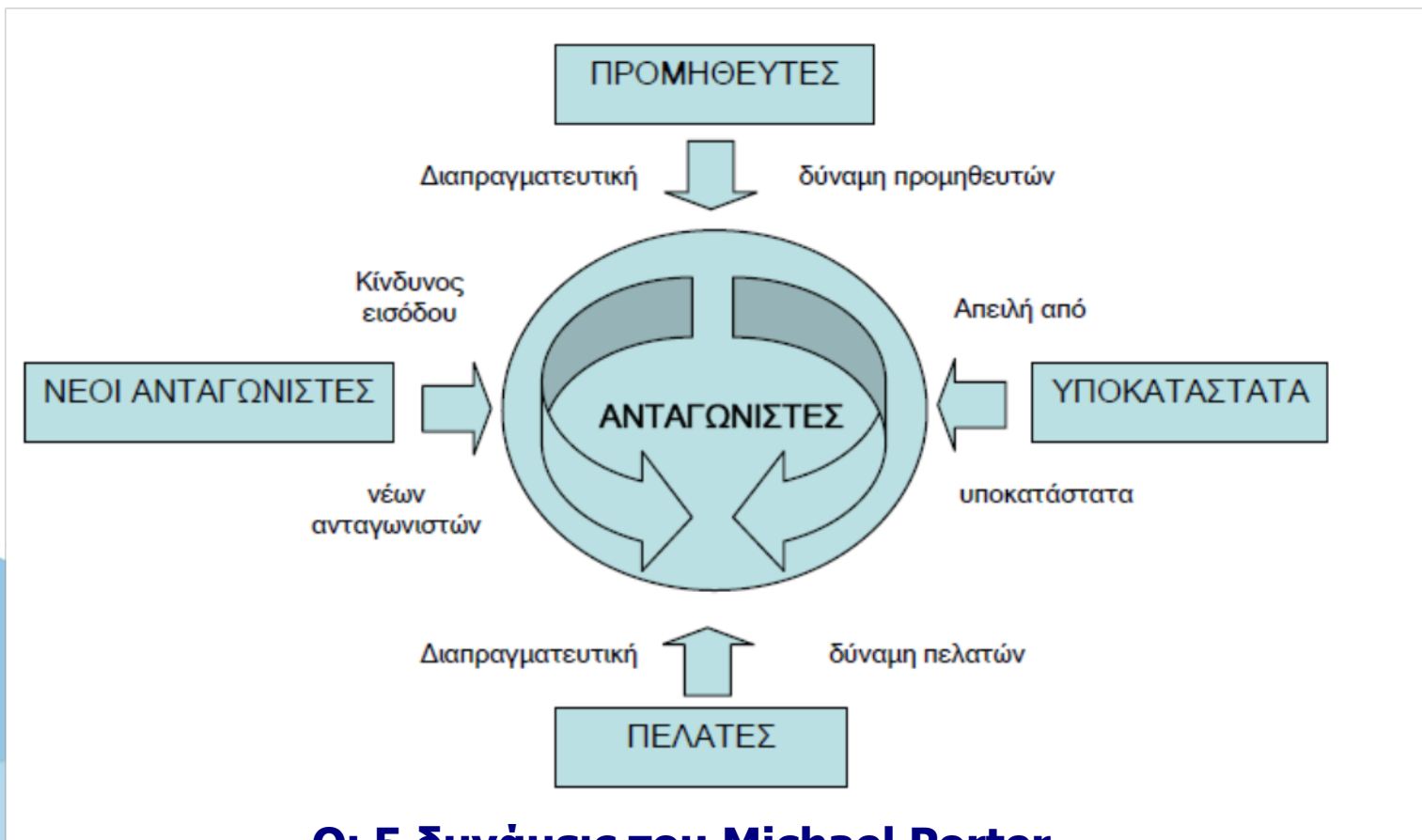

Έτσι, αναδεικνύεται η σημασία της γνώσης του ευρύτερου επιχειρηματικού περιβάλλοντος και θα πρέπει να δοθούν απαντήσεις σε ερωτήματα τύπου «τι θα πουλώ», «σε ποιους», «γιατί» κλπ. Προκύπτει λοιπόν η ανάγκη για μία συστηματική και ολοκληρωμένη ανάλυση του περιβάλλοντος που πρόκειται να δράσει η μελλοντική επιχείρηση και να εκτιμηθεί μία σειρά από παράγοντες, που επηρεάζουν άμεσα τις πιθανότητες επιτυχίας της όποιας επιχειρηματικής πρωτοβουλίας.

Το πρώτο που καλείται να αξιολογήσει ένας υποψήφιος επιχειρηματίας είναι το λεγόμενο «ευρύτερο-μάκρο περιβάλλον», προκειμένου να εντοπίσει τις σημαντικότερες ευκαιρίες ή απειλές που ενυπάρχουν σ' αυτό. Το ευρύτερο-μάκρο περιβάλλον χαρακτηρίζεται από 6 διαστάσεις:

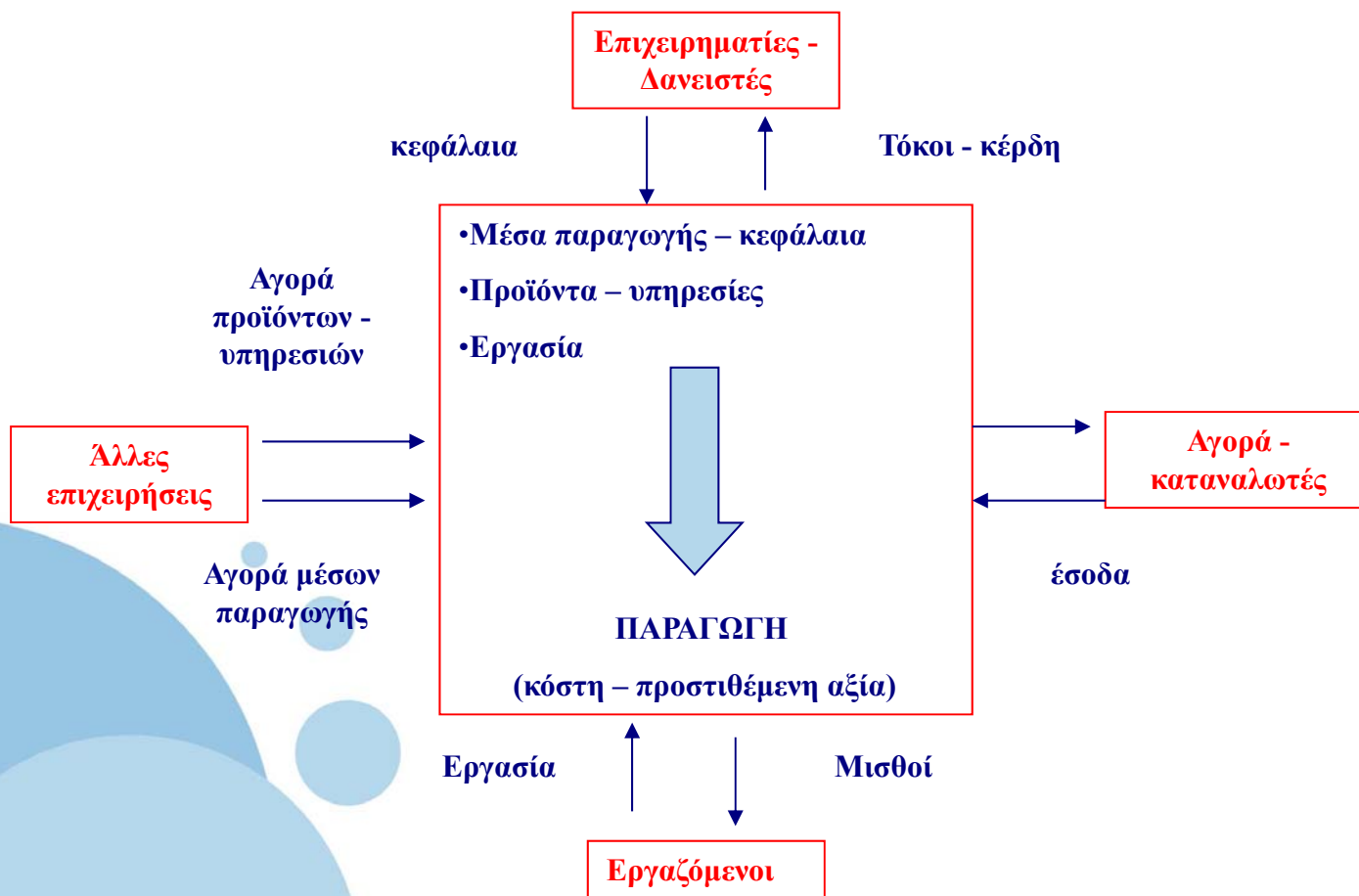
- ✓ τη δημογραφική,
- ✓ την κοινωνική
- ✓ την τεχνολογική,
- ✓ την οικονομική,
- ✓ την πολιτική-νομική και τέλος,
- ✓ την παγκόσμια.

Στη σύγχρονη δυτικοευρωπαϊκή κοινωνία, λόγου χάρη, η οποία χαρακτηρίζεται από υπογεννητικότητα, η 3η ηλικία διαφαίνεται όλο και περισσότερο ως μία ανερχόμενη πληθυσμιακή μερίδα που θα αποτελέσει μία από τις σημαντικότερες αγορές-στόχο (δημογραφική διάσταση).

Οι 5 δυνάμεις του Michael Porter

Όλοι οι προαναφερόμενοι παράγοντες αποτελούν βασικά μεγέθη αξιολόγησης, για τη διαμόρφωση κάθε επιχειρησιακής στρατηγικής. Ωστόσο, στην απόφαση για τη δημιουργία μίας νέας επιχείρησης κεντρικός είναι ο ρόλος της επιχειρηματικής ιδέας.

Η επιχείρηση ως οικονομικός οργανισμός και ως σύστημα

Δαπάνη

Π.χ. αν τα λιπάσματα που αγοράστηκαν το έτος 2005 αντί 0,70 €/kgr χρησιμοποιηθούν στα φυτώρια της εκμεταλλεύσεως το έτος 2006 και 2007, που η τιμή τους είναι αντίστοιχα 0,72 και 0,75 €/kgr, για τον υπολογισμό της δαπάνης λιπάνσεως ανά φυτάριο ή στρέμμα του έτους 2006 θα χρησιμοποιηθεί η τιμή του λιπάσματος του έτους αυτού δηλ. 0,72 € /kgr και για τον υπολογισμό της δαπάνης του έτους 2007 η τιμή 0,75 €/kgr

Στην πράξη όμως, επειδή οι τιμές των αγαθών παρουσιάζουν διακυμάνσεις και είναι πρακτικά δύσκολο να εφαρμόζεται κάθε φορά η τρέχουσα τιμή, και για τον υπολογισμό της δαπάνης χρησιμοποιείται η τιμή του αγαθού τη στιγμή που τούτο αγοράστηκε, παρ' όλο που τούτο δεν είναι απόλυτα σωστό.

- Ως *έσοδα* χαρακτηρίζονται όλες οι αξίες, που δημιουργούνται μέσα στην επιχείρηση, εφ' όσον έχουν εκτιμηθεί με τις τρέχουσες τιμές αγοράς τη στιγμή της δημιουργίας τους, καθώς επίσης και κάθε στοιχείο που αυξάνει την περιουσία αυτής. Το έσοδο αναφέρεται σε συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- *Το έσοδο δεν συνδέεται πάντοτε με είσπραξη.* Η είσπραξη π.χ. μιας επιταγής μπορεί να είναι και έσοδο εφ' όσον αφορά προϊόντα που πουλήθηκαν. Αλλά και το ξύλο που υλοτομήθηκε μεν αλλά δεν έχει πουληθεί ακόμα, καθώς και το ξύλο που καταναλίσκεται για τις ανάγκες της ίδιας της εκμεταλλεύσεως ή το ατελώς χορηγούμενο στους δασεργάτες ξύλο, παριστούν έσοδα διότι αντιπροσωπεύουν δημιουργία αξιών, παρ' όλο που δεν διενεργούνται εισπράξεις από τη δημιουργία αυτή.
- *Το έσοδο εκτιμάται με βάση τις τιμές αγοράς κατά τη στιγμή που δημιουργήθηκε η αξία.*

Διάκριση ανάλογα με το αντικείμενο

- **Επιχειρήσεις πρωτογενούς παραγωγής**

Αφορά επιχειρήσεις που χρησιμοποιούν απευθείας τους φυσικούς πόρους *Γεωργικές εκμεταλλεύσεις, Κτηνοτροφικές επιχειρήσεις, Δασοκομικές επιχειρήσεις και δασικές εκμεταλλεύσεις, Αλιευτικές, Μεταλλευτικές, Άλλες (μελισσοκομικές, κυνηγετικές)*

- **Επιχειρήσεις δευτερογενούς παραγωγής**

Οι επιχειρήσεις δευτερογενούς παραγωγής ή *μεταποιητικές επιχειρήσεις* είναι αυτές που με τη βοήθεια μηχανικών, χημικών και άλλων τεχνικών μέσων και γνώσεων επεξεργάζονται ή μεταποιούν πρώτες ύλες, άλλα αγαθά ή ενδιάμεσα προϊόντα για την παραγωγή πάλι ενδιάμεσων αλλά μεταγενέστερου παραγωγικού σταδίου αγαθών ή τελικών προϊόντων

- **Επιχειρήσεις τριτογενούς παραγωγής**

Είναι οι εμπορικές λεγόμενες επιχειρήσεις και επιχειρήσεις παροχής υπηρεσιών, που επιδιώκουν την εξυπηρέτηση του καταναλωτικού κοινού με την παροχή των προϊόντων που παράγουν οι επιχειρήσεις δευτερογενούς παραγωγής αλλά και υπηρεσιών.

Πολύ συχνά οι βιομηχανικές επιχειρήσεις έχουν και εμπορικό τμήμα αποκτώντας έτσι *μικτό χαρακτήρα*.

Διάκριση ανάλογα με το αντικείμενο

- **Επιχειρήσεις τεταρτογενούς παραγωγής**

Η δημιουργία ενός τεταρτογενούς τομέα είναι σχετικά πρόσφατος και δικαιολογείται από τη σαφή πλέον διάκριση των απλών μεταπρατικών δραστηριοτήτων και την εξαιρετικά υψηλής στάθμης παροχή υπηρεσιών. Στον τομέα αυτό ανήκουν:

Τράπεζες

Ασφαλιστικές εταιρείες

Επιχειρήσεις επικοινωνιών

Διάφορες (τουριστικές, θεατρικές κ.λ.π.)

Διάκριση ανάλογα με τη νομική προσωπικότητα

Οι φορείς των οικονομικών μονάδων – επιχειρήσεων μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα.

Φυσικό πρόσωπο είναι κάθε άτομο που έχει το δικαίωμα του δικαιοπρακτείν που σύμφωνα με το αρθρ. 34 του Αστικού Κώδικα είναι υποκείμενο δικαιωμάτων και υποχρεώσεων και αρχίζει η ύπαρξή του με τη γέννησή του και τελειώνει με το θάνατό του.

Νομικό πρόσωπο είναι μια ομάδα φυσικών ή άλλων Νομικών προσώπων με νομική υπόσταση, δηλ. που είναι υποκείμενα δικαιωμάτων και υποχρεώσεων. Τα νομικά πρόσωπα, όπως και τα φυσικά, γεννιούνται (σύσταση) και πεθαίνουν (διάλυση). Το νομικό πρόσωπο διοικείται από ένα ή περισσότερα φυσικά πρόσωπα.

Διάκριση ανάλογα με τη νομική προσωπικότητα

Ατομική επιχείρηση: Η μορφή αυτή είναι ιδιαίτερα διαδεδομένη. Κύριο πλεονέκτημά της είναι η μεγάλη ευελιξία ως προς τις επιχειρηματικές αποφάσεις που αφορούν στο είδος της δραστηριότητας, στην επιλογή των τεχνικών μεθόδων και, ως ένα βαθμό, στο μέγεθος της παραγωγής. Τα πλεονεκτήματα αυτά είναι ουσιώδη, κυρίως για τις μικρές και μέσου μεγέθους αγροτικές, βιοτεχνικές και εμπορικές επιχειρήσεις, στις οποίες η προσωπική επίβλεψη και πρωτοβουλία είναι μεγάλης σημασίας. Όταν όμως το είδος της δραστηριότητας επιβάλλει την ανάπτυξη μεγάλου μεγέθους, τότε η εταιρική μορφή της επιχείρησης είναι συχνά η πιο κατάλληλη.

Εταιρική επιχείρηση: Η εταιρική επιχείρηση ανήκει σε δύο ή περισσότερα άτομα, τους εταίρους, που συνδέονται με *ειδική σχέση μεταξύ τους*, και την εταιρική, που καθορίζεται ανάλογα με το είδος της εταιρείας. Βασικές μορφές της εταιρικής επιχείρησης είναι: Ομόρρυθμη, Ετερόρρυθμη, Ανώνυμη Εταιρεία και Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης.

- Στις *ομόρρυθμες (Ο.Ε.)* όλοι οι εταίροι είναι αλληλέγγυα υπεύθυνοι με όλη τους την περιουσία για τη δραστηριότητα και τα χρέη της εταιρείας. Επιπλέον υπόκεινται σε προσωπική κράτηση όταν βρίσκονται σε αδυναμία να εξοφλήσουν τους πιστωτές τους.
- Στις *ετερόρρυθμες (Ε.Ε.)* ένας τουλάχιστον εταίρος είναι υπεύθυνος με όλη του την περιουσία για τα χρέη της εταιρείας και υπόκειται σε προσωπική κράτηση για τη μη εξόφλησή τους.
- Στις *ανώνυμες εταιρείες (Α.Ε.)*, που είναι μετοχικές, κάθε εταίρος (μέτοχος) είναι υπεύθυνος μόνο για το ποσοστό συμμετοχής του, δηλαδή για τον αριθμό των μετοχών τις οποίες διαθέτει. Ο μέτοχος συμμετέχει στην εκλογή της διοίκησης της εταιρείας, στη διαμόρφωση των γενικών αρχών της πολιτικής και στα κέρδη, ανάλογα με τον αριθμό των μετοχών που διαθέτει. Στη γενική συνέλευση των μετόχων κάθε μέτοχος διαθέτει τόσους ψήφους όσες είναι οι μετοχές που κατέχει. Σε περίπτωση ζημιών ή πτωχεύσεως είναι υπεύθυνος μέχρι του ποσού που έχει καταβάλει για τις μετοχές του, δηλαδή, στη χειρότερη περίπτωση, οι μετοχές του χάνουν τελείως την αξία τους.
- Οι *εταιρείες περιορισμένης ευθύνης (Ε.Π.Ε.)* είναι ένας ενδιάμεσος τύπος μεταξύ των προσωπικών εταιρειών (Ο.Ε. και Ε.Ε.) και της ανώνυμης εταιρείας. Το κύριο γνώρισμα των εταιρειών αυτών είναι το μικρό κεφάλαιο που χρειάζεται για τη σύστασή τους και η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων τους μέχρι το ύψος του κατατεθειμένου εταιρικού κεφαλαίου, όπως ακριβώς συμβαίνει και με τις ανώνυμες εταιρείες, σε αντίθεση με τις προσωπικές εταιρείες.

Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) Προϋποθέσεις Ίδρυσης

- Για την ίδρυση ανώνυμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου το κεφάλαιο αυτής πρέπει να αναληφθεί από δύο τουλάχιστον ιδρυτές (άρθρο 8, Κ.Ν. 2190/20). Η αναλογία συμμετοχής των ιδρυτών δεν ορίζεται.
- Τα ιδρυτικά μέλη της ανώνυμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.1329/83). Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση ανώνυμης εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.
- Σύμφωνα με το Ν.2842/2000, το ελάχιστο μετοχικό κεφάλαιο για την ίδρυση Α.Ε. από 1/1/2002 ορίζεται στα 60.000 Euro. Για τις ήδη υπάρχουσες εταιρείες προβλέπεται η δυνατότητα να συνεχίσουν να λειτουργούν με 2.5% χαμηλότερο κεφάλαιο (δηλ. 58.500 Euro).

Ανώνυμη Εταιρεία (Α.Ε.) Βασικά Χαρακτηριστικά

Τα βασικά χαρακτηριστικά της ανώνυμης εταιρείας είναι τα ακόλουθα:

- Το μεγάλο σχετικά κεφάλαιο που απαιτείται για την ίδρυσή της
- Η διαίρεση του κεφαλαίου σε ίσα μερίδια, που ενσωματώνονται σε έγγραφα, τις μετοχές
- Οι αυστηροί όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της
- Η μακρά διάρκειά της (συνήθως 50 ετών)
- Η περιορισμένη ευθύνη των μετόχων
- Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία
- Η ύπαρξη δύο οργάνων, ήτοι της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων και του Διοικητικού Συμβουλίου.

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)
Προϋποθέσεις Ίδρυσης

- Σύμφωνα με το άρθρο 3 του Ν.3190/1955, η εταιρεία περιορισμένης ευθύνης είναι εμπορική, έστω και αν ο σκοπός αυτής δεν είναι εμπορική επιχείρηση, ωστόσο απαγορεύεται η άσκηση ορισμένων δραστηριοτήτων, όπως τραπεζικές, ασφαλιστικές, χρηματιστηριακές, διαχείριση χαρτοφυλακίου αξιόγραφων, διαχείριση αμοιβαίων κεφαλαίων, χρηματοδοτική μίσθωση, πρακτορεία επιχειρηματικών απαιτήσεων, προώθηση και υλοποίηση επενδύσεων υψηλής τεχνολογίας (μόνο venture capital) και αθλητικές δραστηριότητες.
- Σύμφωνα με το Ν.2842/2000, το ελάχιστο κεφάλαιο για την ίδρυση Ε.Π.Ε. από 1/1/2002 ορίζεται στα 18.000 Euro. Για τις ήδη υπάρχουσες εταιρείες προβλέπεται η δυνατότητα να συνεχίσουν να λειτουργούν με 2.5% χαμηλότερο κεφάλαιο (δηλ. 17.550 Euro). Δεν υπάρχει περιορισμός ως προς το ύψος του κεφαλαίου. Το μισό θα πρέπει να καταβληθεί σε μετρητά και με την υπογραφή του Καταστατικού ίδρυσης θα πρέπει να έχει καταβληθεί ολόκληρο το κεφάλαιο.
- Σύμφωνα με το άρθρο 43α του Ν.3190/1955 που τροποποιήθηκε με το άρθρο 2 του Π.Δ. 279/1993, Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης μπορεί να συστήσει και ένα μόνο πρόσωπο ή μία ήδη συνεστημένη ΕΠΕ να μετατραπεί σε μονοπρόσωπη. Ωστόσο, η μονοπρόσωπη ΕΠΕ είναι άκυρη, αν ο εταίρος (φυσικό ή νομικό πρόσωπο) που τη συνέστησε είναι και μοναδικός εταίρος σε άλλη μονοπρόσωπη ΕΠΕ, ή αν έχει συσταθεί από άλλη μονοπρόσωπη ΕΠΕ.

Εταιρεία Περιορισμένης Ευθύνης (Ε.Π.Ε.)
Βασικά Χαρακτηριστικά

- Η διαίρεση του κεφαλαίου σε "μερίδες συμμετοχής" κάθε μία εκ των οποίων αποτελείται από εταιρικά μερίδια, από τα οποία το καθένα δεν μπορεί να είναι μικρότερο των 30,00€.
- Συγκεκριμένοι όροι δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της
- Η ορισμένη διάρκειά της (αν και η παράλειψη αναγραφής της διάρκειας δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας της εταιρείας)
- Η περιορισμένη ευθύνη των εταίρων
- Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία πλέον του μισού του όλου αριθμού των εταίρων, που εκπροσωπούν πλέον του μισού του όλου εταιρικού κεφαλαίου
- Η ύπαρξη δύο οργάνων, ήτοι της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων και του διαχειριστή ή διαχειριστών.

Ετερόρρυθμη Εταιρεία Προϋποθέσεις Ίδρυσης

- Για την ίδρυση ετερόρρυθμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου υποχρεούνται αμοιβαίως στην επιδίωξη κοινού σκοπού (άρθρο 741, Αστικού Κώδικα).
- Τα ιδρυτικά μέλη της ετερόρρυθμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.1329/83). Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.

Βασικά Χαρακτηριστικά

- Διαίρεση των εταίρων της ετερόρρυθμης εταιρείας σε δύο κατηγορίες: τους ομόρρυθμους και τους ετερόρρυθμους. Η ευθύνη των ομόρρυθμων εταίρων απέναντι στους πιστωτές της εταιρείας είναι αλληλέγγυα και απεριόριστη. Η ευθύνη των ετερόρρυθμων εταίρων είναι περιορισμένη και δεν μπορεί να υπερβεί το ποσό της εισφοράς του στην εταιρεία.
- Η ετερόρρυθμη εταιρεία δεν χρειάζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο για την κατάρτισή της, αντιθέτως αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό.

Ομόρρυθμη Εταιρεία **Προϋποθέσεις Ίδρυσης**

- Για την ίδρυση ομόρρυθμης εταιρείας πρέπει να συμπράξουν δύο τουλάχιστον μέρη ή κατά την έκφραση του νόμου υποχρεούνται αμοιβαίως στην επιδίωξη κοινού σκοπού (άρθρο 741, Αστικού Κώδικα).
- Τα ιδρυτικά μέλη της ομόρρυθμης εταιρείας μπορεί να είναι φυσικά ή νομικά πρόσωπα. Τα φυσικά πρόσωπα πρέπει να έχουν συμπληρώσει το δέκατο όγδοο (18ο) έτος της ηλικίας τους (σύμφωνα με το άρθρο 127 του Αστικού Κώδικα, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 3 του Ν.1329/83). Συμμετοχή ανηλίκου στην ίδρυση προσωπικής εταιρείας επιτρέπεται μόνο κατόπιν δικαστικής άδειας.

Βασικά Χαρακτηριστικά

- Οι εταίροι της ομόρρυθμης εταιρείας ευθύνονται με ολόκληρη την περιουσία τους για όλες τις υποχρεώσεις της εταιρείας, με αλληλέγγυα ευθύνη τους.
- Με τη λύση της εταιρείας δεν παύει η ευθύνη των εταίρων για τυχόν υπάρχοντα χρέη της εταιρείας.
- Η ομόρρυθμη εταιρεία δεν χρειάζεται συμβολαιογραφικό έγγραφο για την κατάρτισή της, αντιθέτως αρκεί ένα ιδιωτικό συμφωνητικό.

■ 1.1. ΣΥΝΕΤΑΙΡΙΣΜΟΣ

Υπάρχει μια θέση στη σύγχρονη μικτή οικονομία της αγοράς για ένα μοντέλο επιχείρησης που οδηγείται από τις ανάγκες των ανθρώπων να χρησιμοποιούν τις υπηρεσίες του παρά να επενδύουν το κεφάλαιό τους σε αυτό. Τέτοιες μορφές επιχειρήσεων βοηθούν την αποδοτική και βιώσιμη λειτουργία των αγορών.

Σύμφωνα με τον ορισμό της διεθνούς συνεταιριστικής συμμαχίας (I.C.A) ένας συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που ενώνονται εθελοντικά για να ικανοποιήσουν τις κοινές οικονομικές, κοινωνικές και πολιτιστικές ανάγκες και τις φιλοδοξίες τους μέσω μιας από κοινού κύριας και δημοκρατικά ελεγχόμενης επιχείρησης. Τα χαρακτηριστικά που διέπουν έναν συνεταιρισμό είναι:

■ 1.1.1. Βασικά χαρακτηριστικά

1. Η διαίρεση του κεφαλαίου σε «μερίδες», το ύψους του οποίου καθορίζεται από τα ίδια τα μέλη (δεν υπάρχουν περιορισμοί προς τα πάνω ή προς τα κάτω για το απαραίτητο κεφάλαιο του συνεταιρισμού).
2. Συγκεκριμένοι πλην όμως απλοί όροι σύστασης και δημοσιότητας κατά την ίδρυσή της αλλά και καθ' όλη τη διάρκεια της ζωής της.
3. Η ορισμένη διάρκειά της (αν και η παράλειψη αναγραφής της διάρκειας δεν αποτελεί λόγο ακυρότητας της εταιρείας).
4. Μικρή ευθύνη των συνεταίρων, η οποία ανέρχεται στο ύψος του εταιρικού μεριδίου.
5. Η λήψη αποφάσεων κατά πλειοψηφία πλέον του μισού του όλου αριθμού των εταίρων, ταυτόχρονα με την ισότιμη συμμετοχή όλων των μελών, με δεδομένο η ψήφος του κάθε συνεταίρου είναι ισότιμη.
6. Η ύπαρξη δύο οργάνων, ήτοι της Γενικής Συνέλευσης των εταίρων και του προέδρου και του Δ.Σ.
7. Η δυνατότητα της ελεύθερης και εθελοντικής ένωσης και της απόσυρσης από την επιχείρηση.
8. Η δίκαιη διανομή των οικονομικών αποτελεσμάτων. Τα κέρδη διατίθενται σύμφωνα με όσα ορίζει το καταστατικό του κάθε συνεταιρισμού, ενδεικτικά αναφέρουμε ότι αυτά μπορούν να επανεπενδυθούν, να αποδοθούν στα μέλη ή να διατεθούν για υποστήριξη άλλων δραστηριοτήτων του συνεταιρισμού.
9. Ο συνεταιρισμός είναι μια αυτόνομη ένωση προσώπων που συγκροτείται εθελοντικά για την αντιμετώπιση των κοινών οικονομικών, κοινωνικών και πολιτιστικών αναγκών και επιδιώξεών τους, διαμέσου μιας συνιδιόκτητης και δημοκρατικά διοικούμενης επιχείρησης.
10. Οι συνεταιρισμοί στηρίζονται στις αξίες της αυτοβοήθειας, της αυτεπθύνης, της δημοκρατίας, της ισότητας, της ισοτιμίας και της αλληλεγγύης.
11. Τα μέλη των συνεταιρισμών στηρίζονται στις ηθικές αξίες της εντιμότητας, της διαφάνειας, της κοινωνικής υπευθυνότητας και της φροντίδας για τους άλλους.
12. Οι συνεταιρισμοί εργάζονται για τη βιώσιμη ανάπτυξη των κοινοτήτων τους με πολιτικές που εγκρίνονται από τα μέλη τους.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ

«Θεσμικό πλαίσιο για τους αγροτικούς συνεταισμούς τις συλλογικές οργανώσεις και την επιχειρηματικότητα του αγροτικού κόσμου – Οργάνωση της εποπτείας του κράτους»

- Εθνικό μητρώο Αγροτικών Συλλογικών Οργανώσεων
- Οι παραγωγοί συγκεκριμένων όμοιων ή ομοειδών αγροτικών προϊόντων συγκροτούν Ομάδες Παραγωγών (ΟΠ)
- Οι ΑΣ και ΟΠ συγκροτούν Αγροτικές Εταιρικές Συμπράξεις (ΑΕΣ) οι οποίες είναι ΑΕ και καταχωρίζονται στο μητρώο.
- Δημόσιες παρεμβάσεις για τον εκσυγχρονισμό της αγοράς αγροτικών προϊόντων και τη ρύθμιση των τιμών τους.
- Χρηματοδότηση

ΣΥΓΧΡΟΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ - CLUSTERS

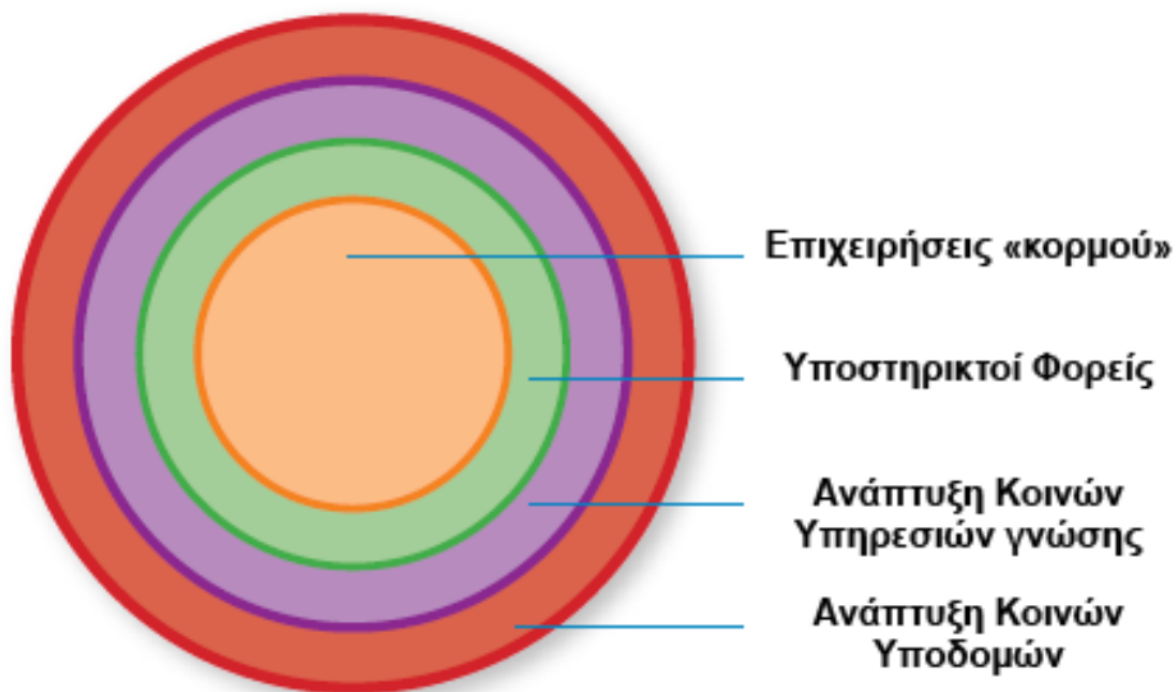
- Τι είναι οι «συστάδες» ή «συσπειρώσεις» επιχειρήσεων ή clusters;
- Είναι ομάδες επιχειρήσεων, συνήθως εγκατεστημένων σε γειτνιάζουσες περιοχές, οι οποίες αλληλεπιδρούν για την επίτευξη κοινών στρατηγικών, με την υλοποίηση προγραμματισμένων ενεργειών σε καθορισμένους τομείς δραστηριοτήτων.
- Βασικό χαρακτηριστικό μιας επιχειρηματικής συσπείρωσης είναι η εταιρική σχέση, η ισότητα των μελών που την απαρτίζουν και η βιωσιμότητα του εγχειρήματος.
- Η «γέννηση» ενός cluster γίνεται συνήθως έπειτα από συλλογική πρωτοβουλία, με την εμπύχωση άτυπου «ηγέτη».

- Ποια είναι τα βασικά πλεονεκτήματα από τη συμμετοχή μιας ΠΜΕ σε συστάδες;
- Εξασφαλίζονται οικονομίες κλίμακος,
- άμεση και έγκαιρη πληροφόρηση,
- καλύτερη πρόσβαση σε πόρους (αγορές κεφαλαίων, ανάπτυξη και μεταφορά γνώσης, εξειδικευμένο προσωπικό) που συντελούν στη μείωση κόστους παραγωγής,
- αποτελεσματικότερη λειτουργία (βελτίωση επιπέδου εξυπηρέτησης, αύξηση προστιθέμενης αξίας προϊόντων/ υπηρεσιών κτλ.)
- βελτίωση της παραγωγικότητας
- αύξηση της ανταγωνιστικότητας.
- Η επιχείρηση αποκτά πρόσβαση σε γνώση
- διευρύνει τους ορίζοντες των δραστηριοτήτων της.

- **Πώς χρηματοδοτούνται οι συστάδες;**
- Η χρηματοδότηση μιας συστάδας εξαρτάται από τον κύκλο ζωής που διανύει.
- Συνήθως, μία συστάδα ενεργοποιείται στο πλαίσιο συγκεκριμένου έργου (project cluster), οπότε η χρηματοδότηση εξασφαλίζεται από κεφάλαια σε εθνικό ή/και ευρωπαϊκό επίπεδο.
- Σημαντικό χαρακτηριστικό αυτής της χρηματοδότησης αποτελεί η συνεισφορά / ιδία συμμετοχή των εταίρων του cluster, η οποία στα ελληνικά δεδομένα μπορεί να αγγίζει το 50%.
- Οι συστάδες στη φάση της ωριμότητάς τους (business clusters) αντλούν κεφάλαια κυρίως από εισφορές των μελών, τραπεζικό δανεισμό και άλλες μορφές χρηματοδότησης, που συνδέονται με την επίτευξη καινοτόμων προϊόντων, χορηγίες και λοιπές χρηματοδοτήσεις από την Πολιτεία.

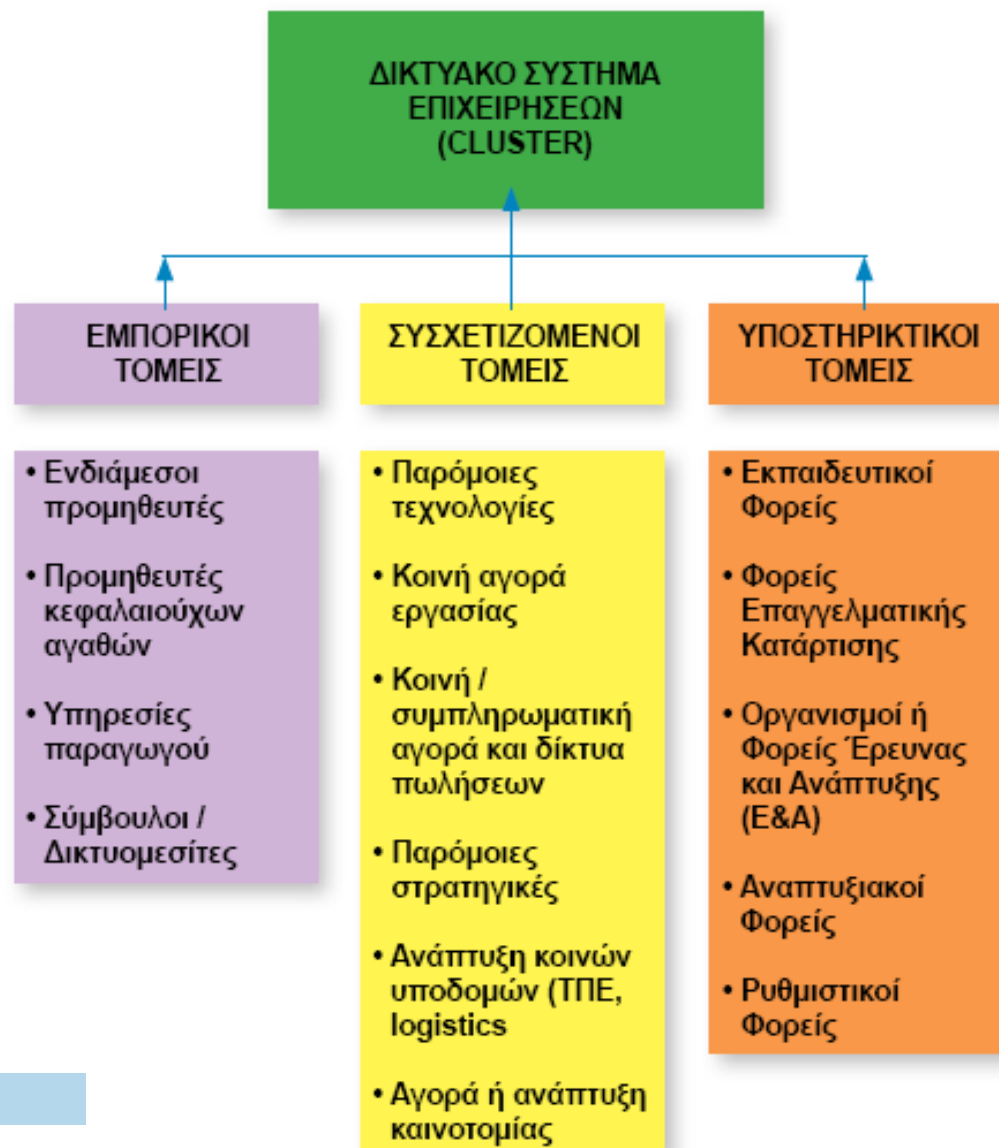
- Ποιος τις διοικεί;
- Ήδη από τη φάση της ανάπτυξης μιας συστάδας ορίζεται η «διοίκηση», η οποία συνήθως αποτελείται στελέχη των βασικών εταιρειών «κορμού» και το διαμεσολαβητή/εμπνευστή που ενθάρρυνε και εμπύχωσε την ανάπτυξη της.
- Η διοίκηση της συστάδας απορρέει από συμφωνία των εταίρων και δεν επιβάλλεται εξωγενώς (εκτός εάν προκύπτει συγκεκριμένα από την πρόσκληση ενός προγράμματος για τη δημιουργία clusters).

Σχήμα 2: ΜΙΑ ΤΥΠΙΚΗ ΔΟΜΗ ΜΙΑΣ ΣΥΣΤΑΔΑΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ (CLUSTER) ³

CLUSTERS

Σχήμα 3: ΔΙΚΤΥΑΚΟ ΣΥΓΚΡΟΤΗΜΑ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΚΑΙ ΑΛΛΩΝ ΟΡΓΑΝΙΣΜΩΝ ⁴

- Ποιο είναι το κλειδί επιτυχίας των συστάδων;
- Κλειδί επιτυχίας των συστάδων είναι η εταιρικήτητα, η ανάπτυξη εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών, η διάχυση πληροφορίας/γνώσης και η εξασφάλιση χρηματοδοτήσεων.
- Οι επιτυχημένες συστάδες διευρύνονται συνεχώς και ενσωματώνουν νέους εταίρους.

- 1 **Να αναδείξουν τοπικά προϊόντα** που παράγονται από διαφορετικούς μικρούς παραγωγούς σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή (π.χ. Πήλιο, επιχειρήσεις παραγωγής και πώλησης γλυκών του κουταλιού αποφασίζουν να συνεργαστούν και να τυποποιήσουν τα προϊόντα τους και ενώνονται με τη μορφή cluster. Σε πρώτη φάση θα συνεργαστούν με μία εταιρία Συμβούλων Επιχειρήσεων εξειδικευμένη σε συστήματα διαχείρισης ποιότητας, η οποία θα αναλάβει το σχεδιασμό και την ανάπτυξη του συστήματος διαχείρισης ποιότητας της εταιρίας που έχει ιδρυθεί από το cluster, καθώς και άλλων σχετικών συστημάτων πχ. HASSP. Έπειτα, θα αναπτύξουν κοινή εμπορική πολιτική στην περιοχή με στρατηγικό σχεδιασμό και δυνητικά μπορούν να εισέλθουν σε νέες αγορές).
- 2 **Να αντιμετωπίσουν τον ανταγωνισμό** ιδίως από μεγάλες και ισχυρές επιχειρήσεις (π.χ. εμπορικές επιχειρήσεις οι οποίες εντοπίζονται στην ίδια γεωγραφική περιοχή (όπως είναι οι εμπορικοί δρόμοι σε μία μικρή πόλη) αποφασίζουν να συνεργαστούν με στόχο την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού από τα πολυκαταστήματα και τα εμπορικά κέντρα. Η συνεργασία έγκειται στον κοινό τρόπο προβολής και διαφήμισης και τη διοργάνωση εκδηλώσεων. Στο cluster παρέχουν υποστηρικτικές υπηρεσίες οι τοπικές επαγγελματικές ενώσεις και φορείς της τοπικής αυτοδιοίκησης. Η δέσμευση των εμπορικών επιχειρήσεων προς το cluster είναι μία μηνιαία συνδρομή προς το διοικητικό σχήμα του cluster -εταιρεία- στο οποίο συμμετέχουν με εκπρόσωπο τους οι επιχειρήσεις).

- **ΟΡΙΖΟΝΤΙΟ CLUSTER**

- Πέντε εκδοτικοί οίκοι αποφασίζουν να προωθήσουν τα προϊόντα τους μέσω της ηλεκτρονικής πώλησης και δημιουργούν ένα «ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο». Ιδρύουν μία εταιρία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, όπου συμμετέχουν ισότιμα όλοι, με σκοπό την παροχή υποστηρικτικών υπηρεσιών σχετικά με το ηλεκτρονικό βιβλιοπωλείο προς τις επιχειρήσεις μέλη.
- Επιπλέον, η εταιρία διατηρεί στενές σχέσεις με μία επιχείρηση Συστημάτων Πληροφορικής, με βιβλιοθήκες Πανεπιστημίων και Πανεπιστημιακά Ιδρύματα κτλ.
- Στο μέλλον, το cluster που έχει δημιουργηθεί αυξάνει τις δραστηριότητές του με οργάνωση διαλέξεων για το βιβλίο, σεμιναρίων για νέους συγγραφείς κ.ά. με αποτέλεσμα να αυξηθούν τα μέλη του cluster και με άλλες επιχειρήσεις στο χώρο του βιβλίου (είτε βιβλιοπωλεία είτε εκδοτικούς οίκους), οι οποίες συμμετέχουν σε όποιες δράσεις θεωρούν ότι δρουν θετικά στην ανάπτυξή τους.
- Σταδιακά, το συγκεκριμένο cluster μπορεί να επεκταθεί και σε άλλες δραστηριότητες, αξιοποιώντας την ηλεκτρονική του πλατφόρμα.

- **ΚΑΘΕΤΟ CLUSTER**

- Σε μία συγκεκριμένη περιοχή, η οποία έχει παράδοση στην παραγωγή και μεταποίηση ξύλου, τέσσερις επιχειρήσεις (π.χ. δύο επιχειρήσεις παραγωγής και μεταποίησης κατασκευών από ξύλο, μία επιχείρηση βαφής ξύλου και μία επιχείρηση εμπορίας ξύλινων κατασκευών), αποφασίζουν να δημιουργήσουν ένα cluster με στόχο την αντιμετώπιση του ανταγωνισμού από τις μεγάλες διεθνικές αλυσίδες, να προωθήσουν το προϊόν τους με ένα κοινό brand name, να αναπτύξουν νέες μεθόδους παραγωγής, να εισάγουν την ποιότητα τόσο στη διαδικασία σχεδιασμού, όσο και στη διαδικασία παραγωγής κ.λπ.
- Συνεργάζονται με το τοπικό Πανεπιστήμιο / ΤΕΙ και με φορείς προώθησης των εξαγωγών, ώστε να τοποθετηθούν στη διεθνή αγορά με ανταγωνιστικό και διαφοροποιημένο προϊόν.

- Ανασταλτικοί παράγοντες φαίνεται να είναι:
- **Παραδοσιακή δομή – Μικρό μέγεθος:** Το μικρό μέγεθος των επιχειρήσεων και ο οικογενειακός χαρακτήρας αποτελεί ανασταλτικό παράγοντα σε μία προοπτική συνεργασίας, κυρίως λόγω του περιορισμένου χρόνου και της μειωμένης δυνατότητας ανάληψης ενδεχόμενου ρίσκου που μπορεί να έχει μία τέτοια επιχειρηματική δραστηριότητα.
- **Εσωστρέφεια:** Ο οικογενειακός χαρακτήρας των επιχειρήσεων δημιουργεί μία αντίληψη ότι η επιχείρηση είναι «προσωπική ή οικογενειακή υπόθεση», με αποτέλεσμα να απομονώνει τις επιχειρήσεις
- **Έλλειψη συνεργατικής κουλτούρας:** Η εσωστρέφεια των επιχειρήσεων, ιδιαίτερα των πολύ μικρών, εμποδίζει την ανάπτυξη μίας συνεργατικής κουλτούρας.
- **Έλλειψη ενημέρωσης:** Οι επιχειρήσεις, λόγω του περιορισμένου χρόνου και της έλλειψης ειδικευμένου προσωπικού, δεν έχουν πρόσβαση σε άμεση και έγκαιρη πληροφόρηση. Αντίστοιχα, πολλές επιχειρήσεις αγνοούν τις χρηματοδοτικές πηγές από τις οποίες μπορούν αν αντλήσουν κεφάλαιο για να χρηματοδοτήσουν ενέργειες συνεργασίας.

- Η ανάπτυξη των συστάδων –clusters ουσιαστικά διακρίνεται σε τέσσερις φάσεις:
- 1) Σύσταση
- 2) Ανάπτυξη
- 3) Λειτουργία και
- 4) Μετασχηματισμό.

- Στην πρώτη φάση αναγνωρίζεται η ανάγκη ανάπτυξης μια συστάδας και γίνονται οι προπαρασκευαστικές ενέργειες για τη σύσταση της. Η ανάγκη είτε προκύπτει από την αγορά και εκφράζεται από έναν ιδιώτη / μια ομάδα ατόμων (bottom-up approach), είτε δημιουργείται ανταποκρινόμενη σε πολιτικές (top-down approach) που υλοποιούνται από την πολιτεία

- Στη δεύτερη φάση η συστάδα-cluster αναπτύσσεται. Στο στάδιο αυτό προσδιορίζεται η στρατηγική και ο στόχος της συστάδας-cluster, αποφασίζονται οι δράσεις που θα υλοποιεί, ορίζεται η διοίκηση του και αναζητείται χρηματοδότηση.
- Στην τρίτη φάση η συστάδα-cluster αρχίζει να παρέχει υπηρεσίες προς τα μέλη, ενώ στην τέταρτη επανεξετάζει τη στρατηγική και το στόχο ώστε να ευθυγραμμίζεται κάθε φορά με τις επιχειρήσεις μέλη της και τις ανάγκες της αγοράς.
- Αφού η ανάπτυξη ολοκληρωθεί, για να είναι επιτυχημένη μια συστάδα-cluster, θα πρέπει μέσα από τα στάδια ανάπτυξης να έχει κατ' ελάχιστον διασφαλιστεί ότι υπάρχουν:
 - Δεσμοί εμπιστοσύνης μεταξύ των μελών
 - Κανάλια διάχυσης πληροφορίας
 - Χρηματοδότηση
- Στην τρίτη φάση η συστάδα ξεκινά τη λειτουργία της, την υλοποίηση δηλαδή ενεργειών προς όφελος των επιχειρήσεων μελών.

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

Έξοδα Σύστασης Ανώνυμης Εταιρείας

- Στη συνέχεια μπορείτε να βρείτε έναν ενδεικτικό υπολογισμό των εξόδων σύστασης μίας Ανώνυμης Εταιρείας. Τα έξοδα αυτά υπολογίστηκαν με την παραδοχή ότι η συγκεκριμένη Ανώνυμη Εταιρεία ξεκινά με μετοχικό κεφάλαιο ίσο με το ελάχιστο επιτρεπόμενο από το Νόμο, δηλαδή 60.000ΕΥΡΩ
- Ο υπολογισμός που ακολουθεί είναι ενδεικτικός και σε καμία περίπτωση δεσμευτικός για τους εμπλεκόμενους φορείς.
- Δεν συνυπολογίζεται το κόστος της σύνταξης του καταστατικού και λοιπή υποστήριξη από δικηγόρο, το οποίο είναι άμεσα εξαρτημένο από τον ίδιο το δικηγόρο. Επίσης, το κόστος εγγραφής στο Επιμελητήριο μπορεί να διαφέρει λίγο ανάλογα με το Επιμελητήριο.

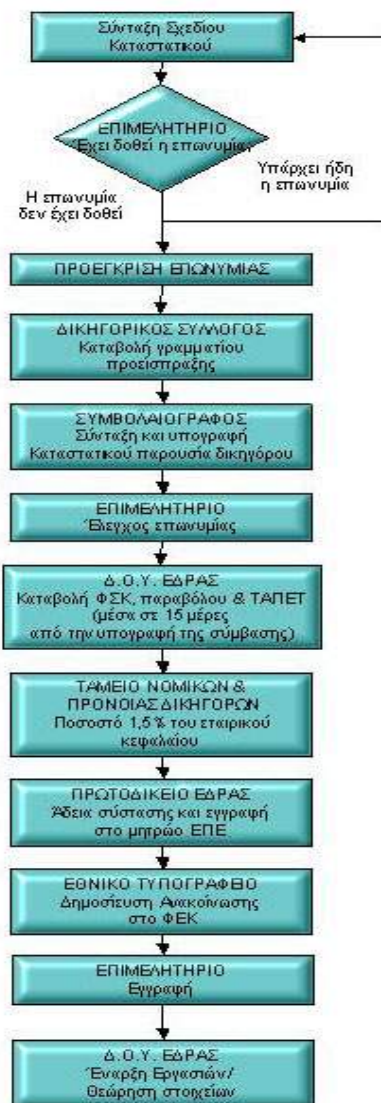
Διαδικασία	Έξοδα διαδικασίας (για μετοχικό κεφάλαιο ίσο με 60.000 ΕΥΡΩ)
<u>Δικηγορικός Σύλλογος</u>	150 (1%×15.000) + 200 (0,5%×45.000) = 330
<u>Συμβολαιογράφος</u>	800
<u>Έλεγχος Επωνυμίας στο Επιμελητήριο</u>	45
<u>Καταβολή ΦΣΚ στη ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ</u>	1% x 60.000 = 600
<u>Πληρωμή παραβόλου δημοσίου & ΤΑΠΕΤ σε ΔΟΥ</u>	500
<u>Εθνική Τράπεζα</u>	1‰ x 60.000 = 60
Τροποποίηση του καταστατικού στο Συμβολαιογράφο	100
<u>Εγγραφή στο Επιμελητήριο και πρώτη συνδρομή</u>	200
<u>Έναρξη Εργασιών στη ΦΑΕΕ/ΦΑΒΕ</u>	700
Σύνολον	3.335

Ποια πληροφορία πρέπει να περιέχει τουλάχιστον το καταστατικό

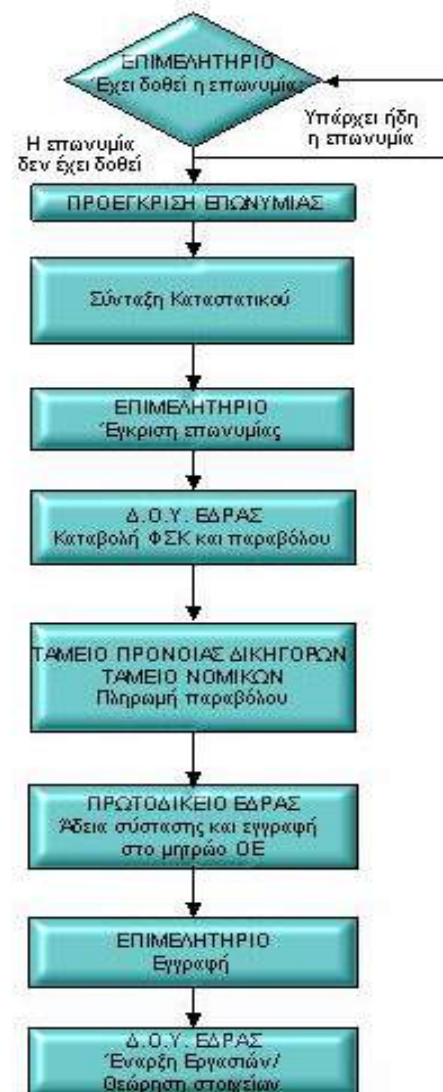
- Σύμφωνα με το άρθρο 2 του Κ.Ν. 2190/1920 (όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 2 του Π.Δ. 409/1986) το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να περιέχει διατάξεις:
- Για την εταιρική επωνυμία και το σκοπό της εταιρείας.
- Για την έδρα της εταιρείας.
- Για την διάρκειά της.
- Για το ύψος και τον τρόπο καταβολής του εταιρικού κεφαλαίου.
- Για το είδος των μετοχών, καθώς και για τον αριθμό, την ονομαστική αξία και την έκδοσή τους.
- Για τον αριθμό των μετοχών κάθε κατηγορίας εάν υπάρχουν περισσότερες κατηγορίες μετοχών.
- Για τη μετατροπή ονομαστικών μετοχών σε ανώνυμες, ή ανώνυμων σε ονομαστικές.
- Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου.
- Για τη σύγκληση, τη συγκρότηση, τη λειτουργία και τις αρμοδιότητες των Γενικών Συνελεύσεων.
- Για τους ελεγκτές.
- Για τα δικαιώματα των μετόχων.
- Για τον ισολογισμό και τη διάθεση των κερδών.
- Για τη λύση της εταιρείας και την εκκαθάριση της περιουσίας της.
- Το καταστατικό της ανώνυμης εταιρείας πρέπει να αναφέρει επίσης:
- Τα ατομικά στοιχεία των φυσικών ή νομικών προσώπων που υπέγραψαν το καταστατικό της εταιρείας ή στο όνομα και για λογαριασμό των οποίων έχει υπογραφεί το καταστατικό αυτό.
- Το συνολικό ποσό, τουλάχιστον κατά προσέγγιση, όλων, των δαπανών που απαιτήθηκαν για τη σύσταση της εταιρείας και βαρύνουν αυτή".

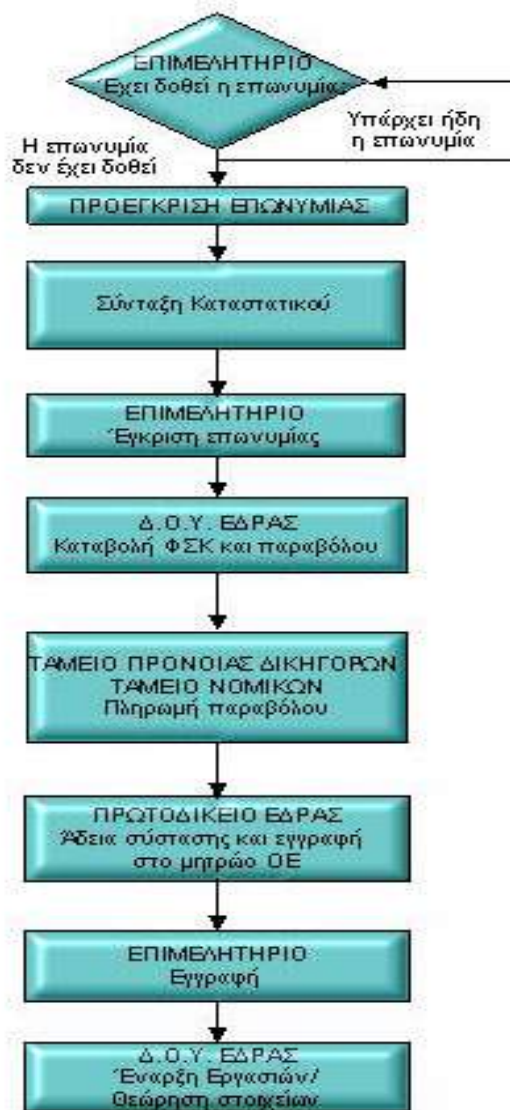
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΙΔΡΥΣΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ Ε.Π.Ε

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΥΣΤΑΣΗΣ Ε.Ε.

**ΣΥΣΤΑΣΗ ΟΜΟΡΡΥΘΜΟΥ
ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ**

Έξοδα Σύστασης Ε.Π.Ε.

Διαδικασία	Έξοδα διαδικασίας (δρχ) (για μετοχικό κεφάλαιο ίσο με 20 εκατ. Δρχ)
<u>Προέγκριση Επωνυμίας στο Επιμελητήριο</u>	1500
<u>Δικηγορικός Σύλλογος</u>	$50.000 (1\% \times 5 \text{εκατ}) + 5.000 (0,5\% \times 1 \text{εκατ}) = 55.000$
<u>Συμβολαιογράφος</u>	$100.000 + 1,3\% \times 1 \text{εκατ} = 113.000$
<u>Έλεγχος Επωνυμίας στο Επιμελητήριο</u>	25.000
<u>Καταβολή ΦΣΚ στη ΔΟΥ</u>	$1\% \times 6 \text{εκατ} = 60.000$
<u>Πληρωμή παραβόλου δημοσίου & ΤΑΠΕΤ σε ΔΟΥ</u>	120.000
<u>Ταμείο Νομικών και Ταμείο Προνοίας Δικηγόρων</u>	$1,5\% \times 6 \text{εκατ} = 90.000$
<u>Εγγραφή στο Επιμελητήριο και πρώτη συνδρομή</u>	$10.000 + 38.000$
<u>Έναρξη Εργασιών στη ΔΟΥ έδρας</u>	225.000
Σύνολον	~740.000 (2.200€)

Έντυπα TAXIS

- **B1 Σημείωμα Κ.Β.Σ. (Θεώρηση-Ακύρωση-Απώλεια Βιβλίων και Στοιχείων, Τόπος Τήρησης Ενημέρωσης, Αιτήσεις, Γνωστοποιήσεις)**
- **M3 Δήλωση Έναρξης / Μεταβολής Εργασιών μη Φυσικού Προσώπου (Νομικά Πρόσωπα ή Ενώσεις Προσώπων)**
- **M4 Δήλωση Διακοπής Εργασιών**
- **M5 Δήλωση Υπό Ίδρυση Επιχείρησης**
- **M6 Δήλωση Δραστηριοτήτων Επιχείρησης**
- **M7 Δήλωση Σχέσεων Φορολογουμένου**
- **Πληροφορίες για τα έντυπα Μητρώου και τη συμπλήρωσή τους μπορείτε να βρείτε στις ιστοσελίδες της Γενικής Γραμματείας Πληροφοριακών Συστημάτων.**

ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ**Ανωνύμων Εταιρειών**

- **N. 2190/1920 - Τροποποίηση N. 2190**
- **N. 2076/92**
- **Π.Δ. 360/1993**
- **N. 1806/1988**
- **N. 1969/1991**
- **N. 2396/1996**
- **N. 2778/1999**
- **N. 2725/1999**
- **N. 2339/1995**
- **N. 2741/1999**
- **N. 2753/1999**
- **N. 5076/31**
- **Υ.Α. 2279/10.9.2000**
- **N. 2842/2000**
- **Εγκύκλιος Κ2-1141/22-1-01**

Περί Εταιρειών Περιορισμένης Ευθύνης**N. 3190/1955****N. 2842/2000****Περί Επιμελητηρίων****N. 2081/92****N. 1089/80****Περί Αμοιβής Δικηγόρων και Συμβολαιογράφων****N.Δ. 3026/54 (Άρθρα 42, 96, 163)****ΚΥΑ 74084/23.10.96****ΚΥΑ 32126/10.3.88****Περί Οικονομικών Υπηρεσιών****N. 1676/86 (Άρθρα 17-31)****N. 2362/95**

Διάκριση ανάλογα με το μέγεθος

Σε ισχύ από 1/1/2005
ΣΥΣΤΑΣΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 361/2003 (L124 της 20.5.2003 σ. 36) &

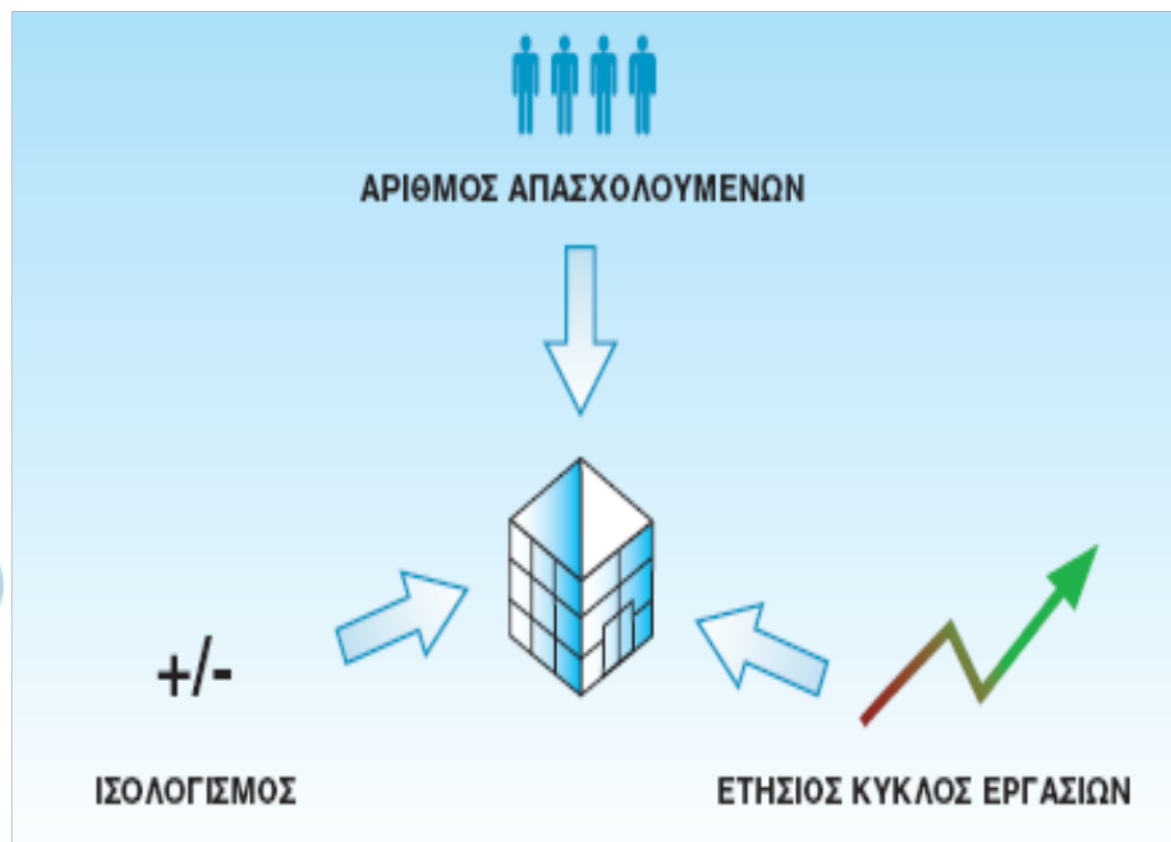
ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ (ΕΚ) 364/2004 (L63 της 28.2.2004 σ.22) ΜΕ ΤΟΝ ΟΠΟΙΟ
ΤΡΟΠΟΙΕΙΤΑΙ Ο ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ 70/2001

ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΜΟΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΗΣ	ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΗ	ΜΙΚΡΗ	ΜΕΣΑΙΑ	ΜΕΓΑΛΗ
Εργαζόμενοι (ΕΜΕ)	<10	<50	< 250	≥ 250
	και	και	και	ή
Κύκλος Εργασιών	< 2 εκατ €	<10 εκατ €	< 50 εκατ €	≥ 50 εκατ €
	ή	ή	ή	και
Σύνολο Ενεργητικού	< 2 εκατ €	<10 εκατ €	< 43 εκατ €	≥ 43 εκατ €

Στοιχεία τελευταίας κλεισμένης διαχειριστικής χρήσης

Διάκριση ανάλογα με το μέγεθος

Ποια στοιχεία να χρησιμοποιήσω;

Διάκριση ανάλογα με το μέγεθος

- Ε.Μ.Ε – Ετήσιες Μονάδες Εργασίας
- Ο υπολογισμός των Ε.Μ.Ε. γίνεται με βάση τον τύπο:
 $\text{Ε.Μ.Ε.} = \text{Αριθμός Εργαζομένων} \times (\text{ώρες απασχόλησης}/8) \times (\text{ημέρες απασχόλησης}/25) \times (\text{μήνες απασχόλησης}/12)$
- Γενικά ένας εργαζόμενος πλήρους απασχόλησης έχει 25 ένσημα το μήνα και 300 συνολικά το χρόνο
- Οπότε για παράδειγμα κάποιος έχει 10 ένσημα το μήνα και δουλεύει οκτάωρο για όλο το χρόνο τότε
 $\text{Ε.Μ.Ε} = 1 \times (8/8) \times (10/25) \times (12/12) = 0,4 \text{ Ε.Μ.Ε.}$
- Βασικά μπορείτε να υπολογίζετε αριθμό εργαζομένων από τα ΑΠΔ όπου φαίνονται τα ένσημά τους και να τα διαιρείται με 300 π.χ. 120 ένσημα το χρόνο /300 = 0,4 Ε.Μ.Ε.

Διάκριση ανάλογα με το μέγεθος

- Στους εργαζόμενους περιλαμβάνονται οι :
 - Ο αριθμός απασχολούμενων ατόμων αντιστοιχεί στον αριθμό ετήσιων μονάδων εργασίας (ΕΜΕ), δηλαδή στον αριθμό εργαζομένων πλήρους απασχόλησης, που εργάστηκαν στην εξεταζόμενη επιχείρηση ή για λογαριασμό αυτής επί ολόκληρο το υπόψη έτος. Τα άτομα που δεν εργάστηκαν ολόκληρο το έτος, οι εργαζόμενοι μερικής απασχόλησης, ανεξάρτητα από τη διάρκεια, και οι εργαζόμενοι σε εποχική βάση αντιστοιχούν σε κλάσματα των ΕΜΕ. Στον αριθμό απασχολούμενων περιλαμβάνονται:
 - α) οι μισθωτοί·
 - β) τα άτομα που εργάζονται για την επιχείρηση, έχουν σχέση εξάρτησης προς αυτήν και εξομοιούνται με μισθωτούς με βάση το εθνικό δίκαιο·
 - γ) οι ιδιοκτήτες επιχειρηματίες·
 - δ) οι εταίροι που ασκούν τακτική δραστηριότητα εντός της επιχείρησης και προσπορίζονται οικονομικά πλεονεκτήματα από την επιχείρηση.
 - Οι μαθητευόμενοι ή οι σπουδαστές που βρίσκονται σε επαγγελματική εκπαίδευση στο πλαίσιο σύμβασης μαθητείας ή επαγγελματικής κατάρτισης δεν συνυπολογίζονται στον αριθμό απασχολούμενων. Η διάρκεια των αδειών μητρότητας ή των γονικών αδειών δεν συνυπολογίζεται.

Διάκριση ανάλογα με το μέγεθος

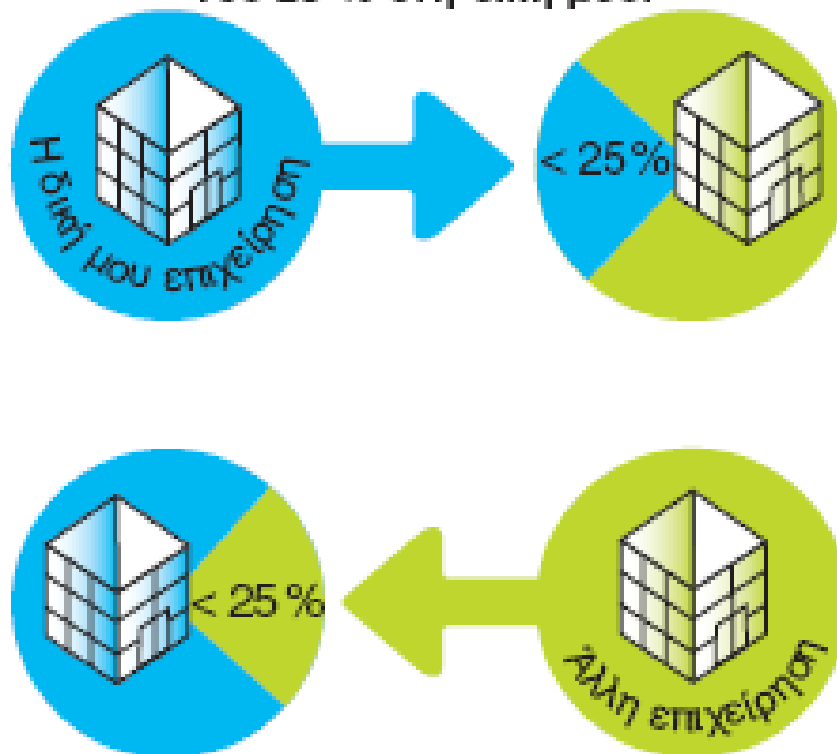
Είμαι ανεξάρτητη επιχείρηση;

Ορισμός

- Είστε ανεξάρτητη επιχείρηση εάν:
- — είστε εντελώς αυτόνομος, δηλ. δεν συμμετέχετε σε άλλες επιχειρήσεις και καμία άλλη επιχείρηση δεν συμμετέχει στη δική σας;
- — έχετε το 25 % ή λιγότερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου (όποιο από τα δύο είναι υψηλότερο) σε μία ή περισσότερες άλλες επιχειρήσεις και/ή άλλες επιχειρήσεις δεν έχουν ποσοστό 25 % ή μεγαλύτερο του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου (όποιο από τα δύο είναι υψηλότερο) στη δική σας επιχείρηση.
- Εάν η επιχείρησή σας είναι ανεξάρτητη, σημαίνει ότι δεν είναι συνεργαζόμενη ή συνδεδεμένη με άλλη επιχείρηση

ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η δική μου επιχείρηση συμμετέχει με ποσοστό λιγότερο του 25 % (του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου) σε άλλη επιχείρηση και/ή άλλη επιχείρηση συμμετέχει με ποσοστό λιγότερο του 25 % στη δική μου.

Διάκριση ανάλογα με το μέγεθος

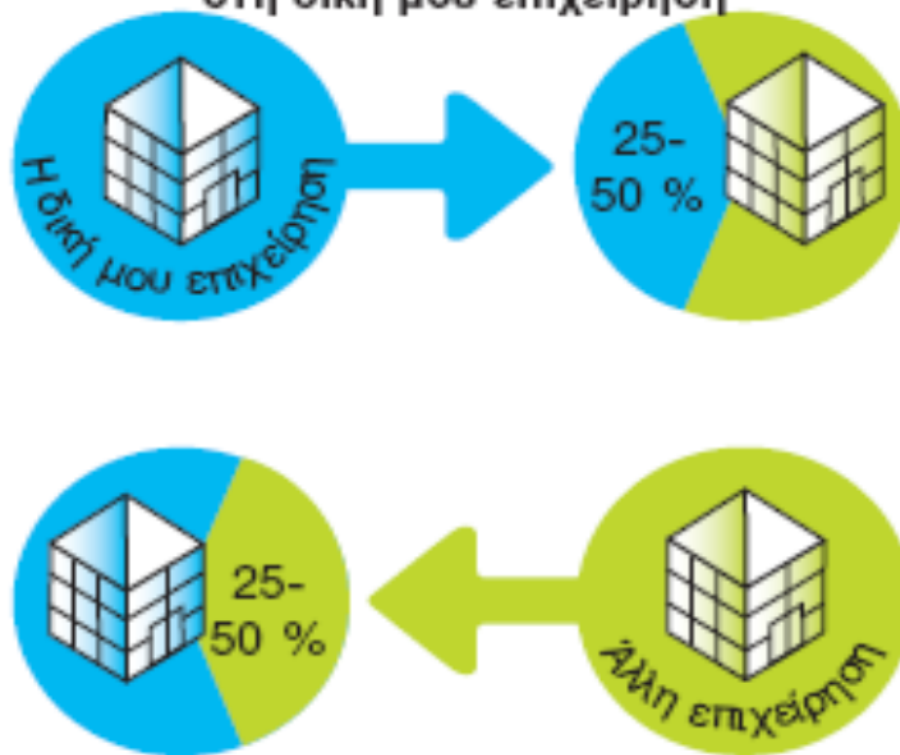
Είμαι συνεργαζόμενη επιχείρηση;

Ορισμός

- Είστε συνεργαζόμενη επιχείρηση εάν:
- — συμμετέχετε με ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 25 %, στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου, σε άλλη επιχείρηση και/ή κάποια άλλη επιχείρηση συμμετέχει με ποσοστό ίσο ή μεγαλύτερο του 25 % στη δική σας επιχείρηση·
- — η επιχείρησή σας δεν συνδέεται με άλλη επιχείρηση (βλ. 2.3.3, σ. 23). Αυτό σημαίνει, μεταξύ άλλων, ότι τα δικαιώματα ψήφου που έχετε σε μια άλλη επιχείρηση (ή το αντίστροφο) δεν υπερβαίνουν το 50 %.

ΣΥΝΕΡΓΑΖΟΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

Η δική μου επιχείρηση συμμετέχει με ποσοστό τουλάχιστον 25 % αλλά όχι πάνω από 50 % σε άλλη επιχείρηση και/ή μια άλλη επιχείρηση συμμετέχει με ποσοστό τουλάχιστον 25 % αλλά όχι πάνω από 50 % στη δική μου επιχείρηση

Πώς υπολογίζονται τα στοιχεία των συνεργαζόμενων επιχειρήσεων;

Η δική μου επιχείρηση Α έχει το 33 % της Γ και το 49 % της Δ, ενώ η επιχείρηση Β έχει μερίδιο 25 % στη δική μου επιχείρηση. Για να υπολογίσω τον δικό μου αριθμό απασχολούμενων και τα χρηματοοικονομικά μου στοιχεία, προσθέτω τα σχετικά ποσοστά των στοιχείων της Β, της Γ και της Δ στα συνολικά μου στοιχεία.

ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΥ: 100 % της Α + 25 % της Β + 33 % της Γ + 49 % της Δ.

Διάκριση ανάλογα με το μέγεθος

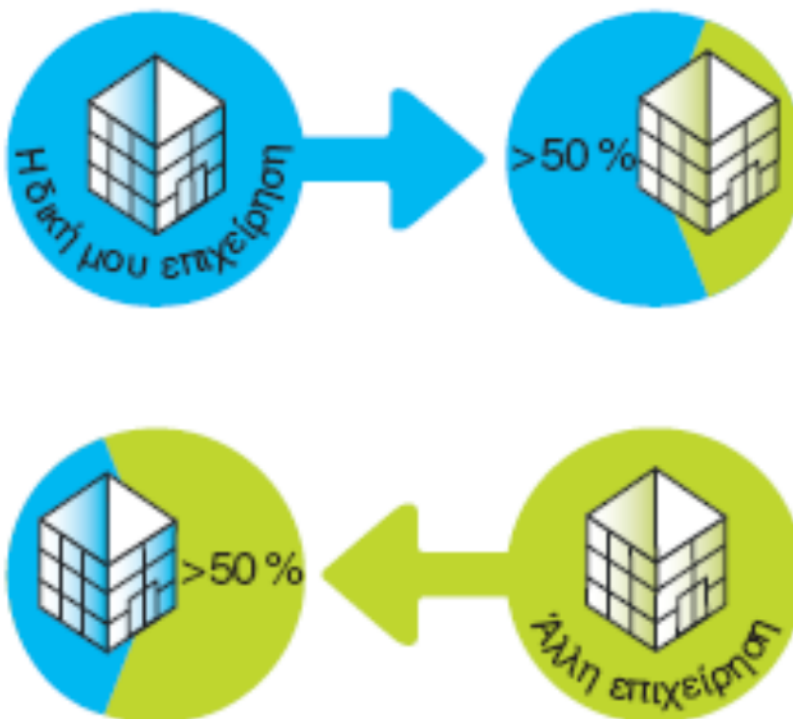
Είμαι συνδεδεμένη επιχείρηση;

Ορισμός

- Δύο ή περισσότερες επιχειρήσεις είναι συνδεδεμένες όταν έχουν κάποια από τις ακόλουθες σχέσεις:
- — μια επιχείρηση έχει την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων μιας άλλης επιχείρησης
- — μια επιχείρηση έχει το δικαίωμα να διορίζει ή να παύει την πλειοψηφία των μελών του διοικητικού, διαχειριστικού ή εποπτικού οργάνου μιας άλλης επιχείρησης
- — μια επιχείρηση έχει τη δυνατότητα να ασκεί κυρίαρχη επιρροή σε άλλη επιχείρηση βάσει σύμβασης που έχει συνάψει με αυτήν ή δυνάμει ρήτρας του καταστατικού της επιχείρησης αυτής
- — μια επιχείρηση μπορεί, βάσει συμφωνίας, να ελέγχει μόνη της την πλειοψηφία των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων άλλης επιχείρησης.
- Τυπικό παράδειγμα συνδεδεμένης επιχείρησης είναι η θυγατρική εταιρεία

ΣΥΝΔΕΔΕΜΕΝΕΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΙΣ

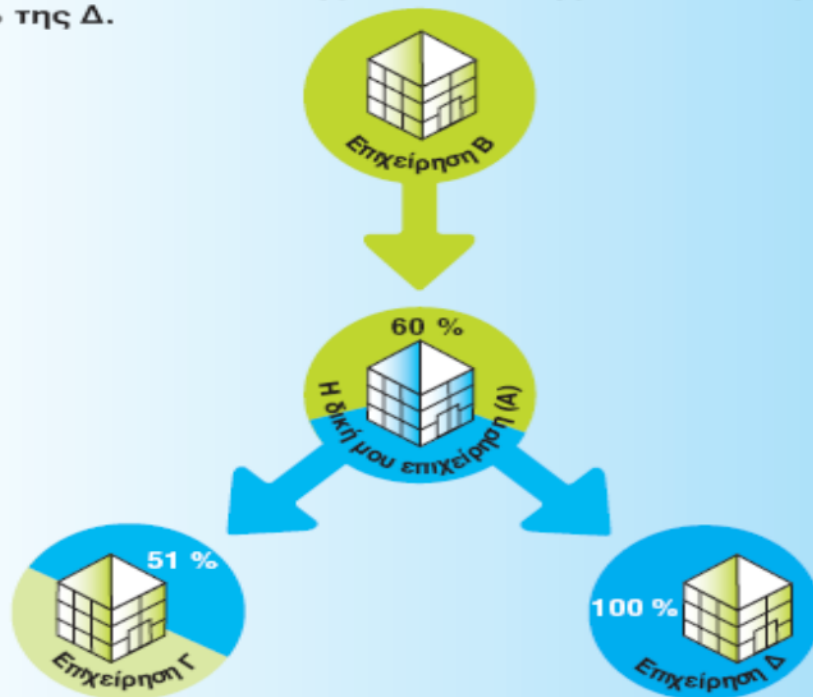
Η δική μου επιχείρηση κατέχει πάνω από το 50 % των δικαιωμάτων ψήφου των μετόχων ή των εταίρων μιας άλλης επιχείρησης και/ή μια άλλη επιχείρηση έχει πάνω από το 50 % της δικής μου.

Πώς υπολογίζονται τα στοιχεία των συνδεδεμένων επιχειρήσεων;

Η δική μου επιχείρηση Α έχει το 51 % της Γ και το 100 % της Δ, ενώ η επιχείρηση Β έχει μερίδιο 60 % στη δική μου επιχείρηση. Επειδή το μερίδιο σε όλες τις περιπτώσεις είναι μεγαλύτερο του 50 %, προσθέτω το 100 % των στοιχείων καθεμιάς από τις τέσσερις επιχειρήσεις στον υπολογισμό των ορίων μου σχετικά με τον αριθμό των απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών στοιχείων.

ΤΟ ΣΥΝΟΛΟ ΜΟΥ: 100 % της Α + 100 % της Β + 100 % της Γ + 100 % της Δ.

Διάκριση ανάλογα με το μέγεθος

- Τα στοιχεία που χρησιμοποιούνται για τον υπολογισμό του αριθμού απασχολούμενων και των χρηματοοικονομικών ποσών είναι εκείνα που αφορούν την τελευταία κλεισμένη διαχειριστική χρήση και υπολογίζονται σε ετήσια βάση.
- Λαμβάνονται υπόψη κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών. Το ύψος του κύκλου εργασιών υπολογίζεται χωρίς το φόρο προστιθέμενης αξίας (ΦΠΑ) και χωρίς άλλους έμμεσους δασμούς.
- Όταν, κατά την ημερομηνία κλεισίματος των λογαριασμών και σε ετήσια βάση, μια επιχείρηση βρίσκεται πάνω ή κάτω από τα όρια τα σχετικά με τον αριθμό απασχολούμενων ή τα χρηματοοικονομικά όρια που αναφέρονται, η κατάσταση αυτή έχει ως αποτέλεσμα την απόκτηση ή την απώλεια της ιδιότητας της μεσαίας, μικρής ή πολύ μικρής επιχείρησης μόνον εάν το φαινόμενο επαναληφθεί επί δύο διαδοχικά οικονομικά έτη.
- Στην περίπτωση νεοσύστατων επιχειρήσεων, οι λογαριασμοί των οποίων δεν έχουν κλείσει ακόμη, τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη πρέπει να προκύπτουν από αξιόπιστες εκτιμήσεις που πραγματοποιούνται κατά τη διάρκεια του οικονομικού έτους.

- Πριν προχωρήσετε στη διαδικασία σύνταξής του, είναι καλό να θέσετε στον εαυτό σας τρία απλά ερωτήματα, τα οποία και θα καθοδηγήσουν τη διαδικασία σχεδιασμού:
- Πού βρισκόμαστε την παρούσα στιγμή;
- Πού θέλουμε να βρεθούμε;
- Πώς θα κατορθώσουμε να βρεθούμε εκεί;

Τι είναι το Επιχειρηματικό Σχέδιο;

- Θα μπορούσαμε να ορίσουμε ένα Επιχειρηματικό Σχέδιο ως ένα έγγραφο που περιγράφει τον τρόπο διαχείρισης μιας συγκεκριμένης δραστηριότητας σε ένα συγκεκριμένο χρονικό διάστημα.
- Ουσιαστικά, το Επιχειρηματικό Σχέδιο είναι ένα εργαλείο επικοινωνίας, σχεδιασμένο έτσι ώστε να μεταδίδει πληροφορίες στους πιθανούς παραλήπτες του, είτε αυτοί λέγονται επενδυτές και υποψήφιοι συνεταίροι, είτε λέγονται διοικητική ομάδα, προσωπικό ή ακόμα και κρατικοί φορείς. Επιπλέον, κάποιες φορές, αλλά συχνά, χρησιμοποιείται και ως μέσο για τη λήψη στρατηγικών αποφάσεων ή για την υλοποίηση τακτικών ενεργειών.

Ποιος το αναπτύσσει;

- Κανείς δε γνωρίζει την επιχείρηση, το όραμα και τη δραστηριότητά της καλύτερα από τον ιδρυτή της και την ομάδα διοίκησης.
- Ιδιαίτερα, στην περίπτωση μιας νέας επιχειρηματικής ιδέας ή καινοτομίας, ο ιδρυτής είναι αυτός που οφείλει να αναλάβει τη μεγαλύτερη ευθύνη της ανάπτυξης του Επιχειρηματικού Σχεδίου, αφού στη συνέχεια θα πρέπει να συναντηθεί με τους ενδεχόμενους επενδυτές και να υποστηρίξει την πρόταση που θα έχει αναπτυχθεί στο χαρτί.
- Βέβαια, τα καλύτερα Σχέδια αναπτύσσονται ομαδικά, οπότε η καλύτερη λύση θα ήταν ένας συνδυασμός, κατά τον οποίο ο επιχειρηματίας αναπτύσσει την πρότασή του σε συνεργασία με τα εξειδικευμένα μέλη που αποτελούν την ομάδα διοίκησης, καλύπτοντας έτσι όλες τις πτυχές της δραστηριότητας, την οποία θέλει να αναπτύξει.

Σκοπός του Επιχειρηματικού Σχεδίου

- **Κυρίαρχος Σκοπός**
- Ένα Επιχειρησιακό Σχέδιο χρησιμοποιείται κυρίως σαν προωθητικό υλικό για εξεύρεση κεφαλαίων (τράπεζες, επενδυτές).
- Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την προσέλκυση των επενδυτών και αποτελεί απαραίτητη προϋπόθεση για την εξασφάλιση κεφαλαίου.
- **Άλλες λειτουργίες**
- Είναι αναγκαίο για κάθε νεοσύστατη επιχείρηση και σε κάθε νέα επιχειρηματική δραστηριότητα.
- Λειτουργεί ως οδηγός για την επιχείρηση καθώς αυτή αναπτύσσεται. Βέβαια, για να διατηρεί την αξία του θα πρέπει να ενημερώνεται συνεχώς για τις νέες εξελίξεις.
- Επιπλέον, ένα Επιχειρησιακό Σχέδιο είναι και ένα εργαλείο ανακεφαλαίωσης-παρακολούθησης.
- Είναι ένα μέσο για να μετράτε την απόδοση της επιχειρηματικής δραστηριότητας που έχετε αναπτύξει.
- Εξίσου σημαντικό είναι, να εντοπίζεται όσο το δυνατόν νωρίτερα η ανάγκη για επαναξιολόγηση των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων όταν η εταιρεία υστερεί σε απόδοση.
- Χρησιμεύει ως εγχειρίδιο για την επιχείρηση και ως σημείο αναφοράς για τους επενδυτές και τα μέλη του διοικητικού συμβουλίου.

- **ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ**

- **Πλεονεκτήματα για τον Επιχειρηματία**

- Προσελκύει το ενδιαφέρον πιθανών επενδυτών,
- Επιτρέπει την ταχύτερη και ευκολότερη διάδοση της επιχειρηματικής πρότασης σε μεγαλύτερο αριθμό υποψήφιων επενδυτών, τους οποίους δε θα ήταν δυνατόν να προσεγγίσουν οι υποψήφιοι επιχειρηματίες.
- Δεν παύει να αποτελεί έναν οδηγό για τη δημιουργία αξίας από και για την επιχείρηση.
- Συμβάλλει σημαντικά στη συνεχή βελτίωση της επιχείρησης.
- Αποτελεί τη βάση για παρακολούθηση και έλεγχο.
- Προκαλεί τη δημιουργία εμπεριστατωμένης επανατροφοδότησης (feedback) από τους αναγνώστες του, είτε αυτοί είναι οι εν δυνάμει επενδυτές είτε άλλοι επιχειρησιακοί συνεργάτες ή σύμβουλοι.

- **Πλεονεκτήματα για τον Επενδυτή**

- Έχει τη δυνατότητα να αξιολογήσει την επιχειρηματική πρόταση, την ομάδα των επίδοξων επιχειρηματιών, την εν δυνάμει αγορά και γενικότερα τις δυνατότητες υλοποίησης της προσπάθειας πριν πραγματοποιηθεί η επένδυση.
- Δυνατότητα σύγκρισης πολλών επιχειρηματικών προτάσεων σε μικρό χρονικό διάστημα.
- Ο επενδυτής είναι σε θέση, μέσω του ίδιου εγγράφου, να παρακολουθεί και να ελέγχει την πορεία της επένδυσής του.

- Δομή του Επιχειρηματικού Σχεδίου
- Σύνοψη – Περίληψη
- Περιγραφή Επιχείρησης
- Προϊόν – Υπηρεσία
- Αγορά και Ανταγωνισμός
- Στρατηγική Μάρκετινγκ – Πωλήσεις
- Ανθρώπινοι Πόροι - Ομάδα Διοίκησης
- Εσωτερική Οργάνωση - Σύστημα Παραγωγής
- Οικονομικά Στοιχεία
- Κίνδυνοι - Εναλλακτικά Σενάρια
- Συμπέρασμα - Πρόταση Επένδυσης/ Χρηματοδότησης
- Παραρτήματα με Απόλυτα Απαραίτητα Στοιχεία

- **Σύνοψη – Περίληψη (Executive Summary)**
- Αυτό είναι το κομμάτι το οποίο θα διαβαστεί πρώτο απ' όλα τα άλλα από οποιονδήποτε πάρει το επιχειρηματικό σχέδιο στα χέρια του.
- Η περίληψη πρέπει να είναι περιεκτική και ελκυστική (να επικεντρώνεται στα στοιχεία εκείνα που θα ήθελε ένας επενδυτής να δει προκειμένου να εξετάσει περαιτέρω την επιχείρηση).
- Μικρή έκταση (δύο σελίδες) η περίληψη πρέπει να αναφέρεται στα βασικά μέρη όλων των υπόλοιπων «κομματιών» του επιχειρηματικού σχεδίου.
- Το περιεχόμενο της περίληψης, αυτή πρέπει να περιλαμβάνει οπωσδήποτε μία εύκολα κατανοητή περιγραφή του επιχειρηματικού μοντέλου της επιχείρησης (δηλαδή ποια ανάγκη θα ικανοποιήσει, ποιο προϊόν – υπηρεσία θα προσφέρει και πως θα βγάλει λεφτά – όχι απλώς λογιστικό κέρδος αλλά ρευστό/ χρήμα), μία πρώτη αναφορά στην ομάδα διοίκησης, μία επισκόπηση των αγορών στις οποίες απευθύνεται και κάποια βασικά οικονομικά στοιχεία (π.χ., πρόβλεψη πωλήσεων, χρήση κεφαλαίων, αποπληρωμή δανείων, επενδυτική πρόταση, κ.λ.π.).

- **Περιγραφή Επιχείρησης**
- Στο σημείο αυτό δεν θα γίνει μία λεπτομερής περιγραφή του τρόπου λειτουργίας της επιχείρησης, ούτε θα δοθούν τα ακριβή οικονομικά στοιχεία του όλου εγχειρήματος.
- Αντίθετα, πρέπει οπωσδήποτε να υπάρχει το όραμα και η δήλωση αποστολής της επιχείρησης (vision and mission statement) καθώς και μία σαφής αναφορά και ανάλυση της επιχειρηματικής στρατηγικής της (που βρισκόμαστε τώρα, που θέλουμε να βρεθούμε σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή στο μέλλον και πως θα πάμε εκεί).
- Επίσης μπορεί να υπάρχει μία μικρή ιστορική επισκόπηση της πορείας της (εφόσον υπάρχει), η περιγραφή των ατόμων που θα έχουν την ευθύνη της λειτουργίας της διάφορες πατέντες/ πιστοποιητικά, κ.λ.π.,

- **Προϊόν – Υπηρεσία**
- Το στοιχείο που θα πρέπει να υπογραμμισθεί στο κομμάτι της παρουσίασης του προϊόντος – υπηρεσίας είναι το τι παραπάνω σε σχέση με τα υφιστάμενα προϊόντα – υπηρεσίες προσφέρει αυτό το νέο στους πελάτες (και όχι τα όποια τεχνικά χαρακτηριστικά του).
- Με άλλα λόγια θα πρέπει να περιγράφεται το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του προϊόντος – υπηρεσίας σε σχέση με τους ανταγωνιστές.
- Επίσης, θα πρέπει να παρουσιάζονται στοιχεία για την αποδοχή του προϊόντος – υπηρεσίας από τους δυνητικούς καταναλωτές (με βάση στοιχεία μιας πρώτης έρευνας αγοράς), για τα ανταγωνιστικά προϊόντα και τα πλεονεκτήματα – μειονεκτήματα σε σχέση με αυτά, για πατέντες ή πνευματικά δικαιώματα (όπου αυτά χρειάζονται) καθώς και να παρουσιάζονται όλα αυτά με τον πλέον κατανοητό τρόπο (π.χ., περιλαμβάνοντας γενικά σχεδιαγράμματα του προϊόντος ή της «ροής» της υπηρεσίας).

- **Αγορά και Ανταγωνισμός**
- Ανάλυση της αγοράς στην οποία θα δραστηριοποιηθεί η επιχείρηση. (Porter five forces model).
- 1. Οι υπάρχουσες επιχειρήσεις του κλάδου: χαρακτηριστικά λειτουργίας τους, οικονομικά στοιχεία, στρατηγική, κ.λ.π.
- 2. Οι μελλοντικές επιχειρήσεις που θα εισέλθουν στον κλάδο: Εκτιμώμενοι κίνδυνοι από μελλοντική είσοδο νέων παικτών στην συγκεκριμένη αγορά
- 3. Οι πελάτες: Χαρακτηριστικά πελατών – ομάδας στόχου (ηλικία, εισόδημα, καταναλωτικές συνήθειες, κ.λ.π.)
- 4. Οι προμηθευτές: Βασικά χαρακτηριστικά των προμηθευτών που θα χρησιμοποιήσει η επιχείρηση
- 5. Τα υποκατάστατα προϊόντα: πως εκτιμάται ότι θα επηρεάσουν τις πωλήσεις της επιχείρησης και πως θα αντιμετωπιστούν.
- ιδιαίτερη βαρύτητα πρέπει να δοθεί στην ανάλυση των ανταγωνιστικών επιχειρήσεων και των πελατών.
- Ανάλυση με βάση συγκεκριμένα συνολικά οικονομικά στοιχεία για τον κλάδο
- Επίσης επιλογή της «αγοράς στόχου» (target market segment) της επιχείρησης. Για να γίνει αυτό πρέπει να γίνει πρώτα η «τμηματοποίηση» των καταναλωτών
- Στη συνέχεια πρέπει να «ποσοτικοποιηθεί» η «αγορά στόχος» με βάση πραγματικά στοιχεία.

- **Στρατηγική Μάρκετινγκ – Πωλήσεις**
- Ένα χρήσιμο εργαλείο για να αποτυπωθεί η στρατηγική μάρκετινγκ της επιχείρησης είναι τα λεγόμενα «τέσσερα πι του μάρκετινγκ» (marketing 4Ps) :
 - product (προϊόν)
 - price (τιμή)
 - place (μέρος)
 - promotion (προβολή).

- Ανθρώπινοι Πόροι – Ομάδα Διοίκησης
- Εκπαίδευση, κατάρτιση, εμπειρία κ.λ.π.
- Οργανόγραμμα
- Θέσεις εργασίας
- Σύστημα Παραγωγής
 - πώς θα οργανωθεί η διαδικασία παραγωγής του προϊόντος/ υπηρεσίας.
 - Πρέπει να τονιστεί ότι η περιγραφή της διαδικασίας παραγωγής
 - Ισχύει για όλες τις νέες επιχειρήσεις, είτε πρόκειται για επιχειρήσεις παραγωγής προϊόντων είτε για επιχειρήσεις υπηρεσιών.

- Τα χρηματοδοτικά μέσα και εργαλεία των επιχειρήσεων που είναι την στιγμή αυτή διαθέσιμα στη χώρα ποικίλουν ως προς την μορφή (*ποιοτικά και ποσοτικά χαρακτηριστικά*) και το κόστος που η χρήση τους συνεπάγεται. Σε κάθε περίπτωση η επιλογή της καταλληλότερης μορφής χρηματοδότησης των επιχειρήσεων βρίσκεται σε συνάρτηση με την εκτίμηση του κινδύνου που αυτή επιφέρει και το στάδιο του κύκλου επιχειρηματικής ζωής το οποίο η επιχείρηση διανύει.
- Η χρηματοδότηση της επιχείρησης αποτελεί μια από τις σημαντικότερες παραμέτρους της λειτουργίας της, αν όχι τη σημαντικότερη. Το πόσο καλή θα είναι η συμφωνία που θα πετύχει ο επιχειρηματίας είναι παράμετρος της διαπραγματευτικής θέσης στην οποία βρίσκεται, καθώς και του πλήθους των εναλλακτικών επιλογών χρηματοδότησης που έχει.
- Η γνώση των εναλλακτικών λύσεων αποτελεί ακρογωνιαίο λίθο στην αναζήτηση χρηματοδότησης της επιχείρησης. Η αναζήτηση αυτή θα πρέπει να γίνεται σε όσο το δυνατόν μεγαλύτερο κύκλο χρηματοπιστωτικών θεσμών με στόχο την εξεύρεση της ιδανικότερης χρηματοδότησης.

Τραπεζικός Δανεισμός

- Ο Τραπεζικός Δανεισμός είναι σήμερα ο πιο συνηθισμένος τρόπος στον οποίο καταφεύγουν οι επιχειρήσεις για να βρουν χρηματοδότηση. Οι τράπεζες προσφέρουν δύο μεγάλες κατηγορίες δανείων προς τις επιχειρήσεις: Τα **δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης** και τα **Μακροπρόθεσμα δάνεια**.
- Τα **δάνεια Κεφαλαίου Κίνησης** αποσκοπούν στη βελτίωση της ρευστότητας της επιχείρησης και είναι από τη φύση τους μικρής διάρκειας.
- Αντίθετα τα **Μακροπρόθεσμα δάνεια** είναι μακράς διάρκειας και περιλαμβάνουν τα δάνεια εγκατάστασης και τα δάνεια επαγγελματικού εξοπλισμού.
- Το επιτόκιο των **Μακροπρόθεσμων δανείων** είναι συνήθως χαμηλότερο από το αντίστοιχο επιτόκιο των **δανείων Κεφαλαίου Κίνησης** λόγω ακριβώς της μεγαλύτερης διάρκειας αποπληρωμής του.

Τραπεζικός Δανεισμός

Δάνεια για κεφάλαια κίνησης

- Τα πιστωτικά ιδρύματα προσφέρουν σήμερα ολοκληρωμένα πακέτα για την κάλυψη των αναγκών ρευστότητας των μικρομεσαίων επιχειρήσεων ή των ελεύθερων επαγγελματιών.
- Τέτοια προϊόντα είναι τα ανοιχτά δάνεια. Στα ανοιχτά δάνεια οι τράπεζες δίνουν ένα πιστωτικό όριο στον πελάτη τους ως το οποίο μπορεί να δανείζεται.
- Ο δανειολήπτης μπορεί αν θέλει να εξοφλήσει μέρος ή το σύνολο της οφειλής του, ενώ μπορεί να επαναδανείζεται όταν έχει ανάγκη ως το όριο που του έχει χορηγηθεί, χωρίς να απαιτείται να επιστρέφει σε συγκεκριμένο διάστημα το κεφάλαιο που χρησιμοποίησε.
- Υπάρχουν τράπεζες που χρηματοδοτούν για κεφάλαιο κίνησης ποσοστό ως και το 100% του τζίρου της επιχείρησης και άλλες όπου το ποσοστό αυτό δεν ξεπερνά το 50% του τζίρου.

Τραπεζικός Δανεισμός

Μακροπρόθεσμα δάνεια

Δάνεια για επαγγελματική στέγη

- Τα δάνεια επαγγελματικής στέγης μπορεί να χρηματοδοτήσουν μέχρι και το 100% της αξίας του ακινήτου και η διάρκεια τους κυμαίνεται από 3 μέχρι 30 χρόνια ανάλογα με την τράπεζα και τον πελάτη, με επιτόκια που σήμερα κυμαίνονται από 5,50 ως 9,50% περίπου. Το τελικό επιτόκιο των δανείων αυτών προσαυξάνεται από την εισφορά του Ν. 128/75 κατά 0,6%.
- Για τους νέους επιχειρηματίες οι τράπεζες παρέχουν συνήθως περίοδο χάριτος μέχρι δύο χρόνια, διάστημα κατά το οποίο οι νέοι επιχειρηματίες καλούνται να πληρώσουν μόνο τους τόκους ή μικρότερες δόσεις. Τα έξοδα δανείου που χρεώνουν οι τράπεζες συνήθως δεν ξεπερνούν το 1% του δανείου.

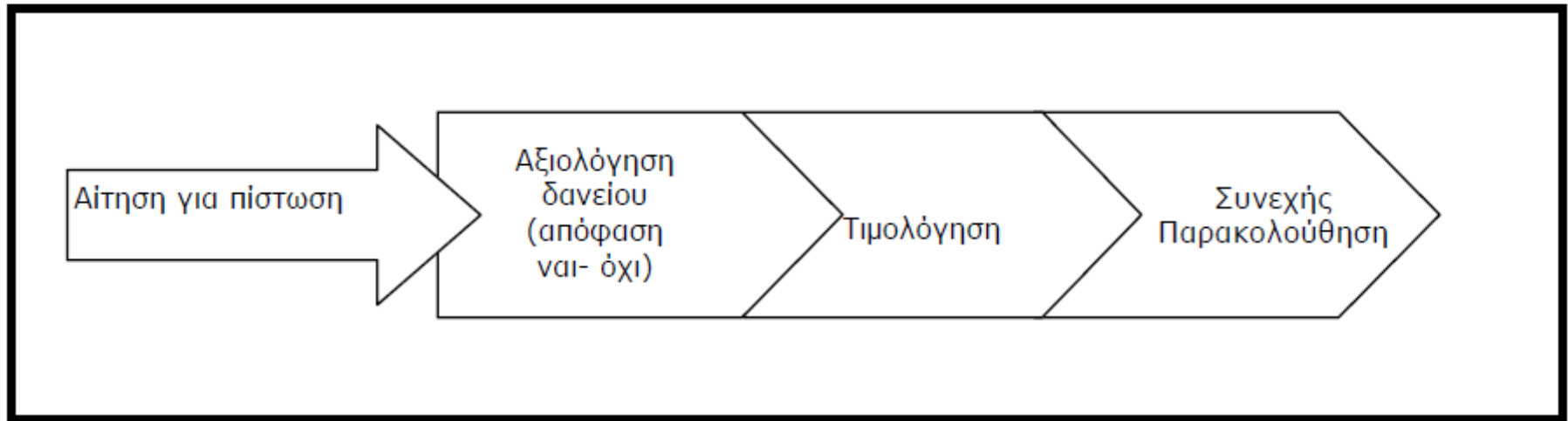
Δάνεια για αγορά παγίου εξοπλισμού

- Τα δάνεια της μορφής αυτής χορηγούνται για την αγορά παγίου εξοπλισμού (έπιπλα, μηχανήματα κ.λπ.). Η διάρκεια αποπληρωμής των δανείων αυτών φτάνει τα 15 χρόνια με επιτόκιο το οποίο κυμαίνεται από 6,25% μέχρι 10%. Η χρηματοδότηση μπορεί να καλύψει ολόκληρη την επένδυση της αγοράς του παγίου εξοπλισμού, ενώ η εκταμίευση μπορεί να γίνεται είτε εφ' άπαξ, είτε σταδιακά ανάλογα με την εξέλιξη των αγορών.

Τραπεζικός Δανεισμός

- Οι εμπορικές τράπεζες αποτελούν αναμφίβολα για τις μικρομεσαίες επιχειρήσεις την κυριότερη πηγή χρηματοδότησης με τη μορφή υποχρεώσεων σε τρίτους, όταν βέβαια υπάρχουν οι απαιτούμενες εγγυήσεις. Οι εμπορικές τράπεζες προτιμούν να δανείζουν σε υπάρχουσες επιχειρήσεις που έχουν ένα παρελθόν πωλήσεων, κερδών, ικανοποιημένων πελατών και ένα τρέχον σύνολο εκκρεμών υποχρεώσεων.
- Οι τράπεζες επενδύουν συντηρητικά προσπαθώντας να μειώσουν τον κίνδυνο, ενώ για την προστασία τους, ελέγχουν πρώτα εάν υπάρχει θετική ταμειακή ροή και έπειτα αν υπάρχουν εγγυήσεις. Για τις νέες επιχειρήσεις (που δεν διαθέτουν τις ανάλογες εγγυήσεις) ζητούν συνήθως τις προσωπικές εγγυήσεις του ιδιοκτήτη της επιχείρησης.
- Υπάρχουν διάφορα είδη δανείων που προσφέρουν οι εμπορικές τράπεζες. Για να εξασφαλιστεί η αποπληρωμή τους, τα δάνεια αυτά βασίζονται σημαντικά στο **κυκλοφορούν και πάγιο ενεργητικό ή στις ταμειακές ροές της επιχείρησης.**
- Τα δάνεια που βασίζονται στο κυκλοφορούν και πάγιο ενεργητικό είναι τα δάνεια σε: **γραμμάτια εισπρακτέα, αποθέματα, εξοπλισμό και ακίνητη περιουσία.**

Τραπεζικός Δανεισμός

Η διαδικασία χορήγησης πίστωσης

Τραπεζικός Δανεισμός

Οι βασικοί κανόνες για τη χορήγηση πίστωσης σε ΜΜΕ

ΑΝΑΠΤΥΞΙΑΚΟΣ ΝΟΜΟΣ 3908/11

- Στο καθεστώς ενισχύσεων του παρόντος νόμου υπάγονται επενδυτικά σχέδια σε όλους τους τομείς της Οικονομίας (εκτός χάλυβα, άνθρακα, ναυπηγεία, συνθετικών ινών, δημοσιών επιχειρήσεων, εμπόριο κ.λ.π.)
- Τα επενδυτικά σχέδια ενισχύονται για τις ακόλουθες δαπάνες:
 - α. Για υλικά περιουσιακά στοιχεία, όπως:
 - αα. Η κατασκευή, η επέκταση, ο εκσυγχρονισμός κτηριακών, ειδικών και βοηθητικών εγκαταστάσεων, καθώς και οι δαπάνες διαμόρφωσης περιβάλλοντος χώρου. Οι δαπάνες αυτές δεν μπορεί να υπερβαίνουν το 40% του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.
 - αβ. Η αγορά πάγιων στοιχείων ενεργητικού που συνδέονται άμεσα με μία παραγωγική μονάδα
 - αγ. Η αγορά και εγκατάσταση καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού.
 - αδ. Τα μισθώματα της χρηματοδοτικής μίσθωσης καινούργιων σύγχρονων μηχανημάτων και λοιπού εξοπλισμού του οποίου αποκτάται η χρήση, εφόσον η χρηματοδοτική μίσθωση περιλαμβάνει την υποχρέωση αγοράς αυτών κατά τη λήξη της μίσθωσης.
 - β. Για άυλα περιουσιακά στοιχεία, όπως δαπάνες συστημάτων διασφάλισης και ελέγχου ποιότητας, πιστοποιήσεις, προμήθειες και εγκατάστασης λογισμικού και συστήματος οργάνωσης της επιχείρησης, δαπάνες για τη μεταφορά τεχνολογίας μέσω της αγοράς δικαιωμάτων πνευματικής ιδιοκτησίας, αδειών εκμετάλλευσης. Το κόστος των ενισχυόμενων άυλων περιουσιακών στοιχείων δεν μπορεί να υπερβαίνει το πενήντα τοις εκατό (50%) του συνόλου των επιλέξιμων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου.
- γ. Για έργα και προγράμματα Έρευνας, Ανάπτυξης και Καινοτομίας που σχετίζονται με τη δραστηριότητα και τα προϊόντα της επιχείρησης και τα οποία εκτελούνται από την επιχείρηση είτε μόνη της είτε σε συνεργασία με ερευνητικά ιδρύματα και φορείς και με Ανώτατα και Ανώτερα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της Ελλάδας και της Ε.Ε.

Είδη ενισχύσεων

- α. Φορολογική απαλλαγή που συνίσταται στην απαλλαγή από την καταβολή φόρου εισοδήματος επί των πραγματοποιούμενων προ φόρων κερδών, τα οποία προκύπτουν με βάση τη φορολογική νομοθεσία, από το σύνολο των δραστηριοτήτων της επιχείρησης.
- β. Επιχορήγηση που συνίσταται στη δωρεάν παροχή από το Δημόσιο χρηματικού ποσού για την κάλυψη τμήματος των ενισχυόμενων δαπανών του επενδυτικού σχεδίου και προσδιορίζεται ως ποσοστό αυτών.
- γ. Επιδότηση χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνίσταται στην κάλυψη από το Δημόσιο τμήματος των καταβαλλόμενων δόσεων χρηματοδοτικής μίσθωσης που συνάπτεται για την απόκτηση καινούριου μηχανολογικού και λοιπού εξοπλισμού. Η επιδότηση της χρηματοδοτικής μίσθωσης δεν μπορεί να υπερβαίνει τα επτά (7) έτη.
- Τα επενδυτικά σχέδια που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος νόμου για το ποσό που προβλέπεται να καλυφθεί με τραπεζικό δανεισμό, δύναται να χρηματοδοτούνται με δάνεια χαμηλού κόστους, από τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα που συνεργάζονται με το Ταμείο Εγγυοδοσίας Μικρών και πολύ Μικρών Επιχειρήσεων (ΤΕΜΠΜΕ Α.Ε.).

- 1. Για τον καθορισμό του ποσοστού των περιφερειακών ενισχύσεων η Επικράτεια χωρίζεται σε τρεις ζώνες κινήτρων (Α', Β', Γ') με κριτήριο το επίπεδο ανάπτυξης, σε σύγκριση με το μέσο όρο της χώρας.
- Οι επιχειρήσεις διακρίνονται σε Μεγάλες, Μεσαίες, Μικρές και Πολύ Μικρές
- 2. Το ποσοστό ενίσχυσης κάθε επενδυτικού σχεδίου εξαρτάται από το μέγεθος του φορέα της επένδυσης και από το νομό στον οποίο υλοποιείται και σε κάθε περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει το 50% του ενισχυόμενου κόστους του επενδυτικού σχεδίου.

- α. Στην Α΄ ζώνη, σε 15% για Μεγάλες επιχειρήσεις, 20% για Μεσαίες επιχειρήσεις και 25% για Μικρές και Πολύ Μικρές επιχειρήσεις.
- β. Στη Β΄ ζώνη, σε 30% για Μεγάλες επιχειρήσεις, 35% για Μεσαίες επιχειρήσεις και 40% για Μικρές και Πολύ Μικρές επιχειρήσεις.
- γ. Στη Γ΄ ζώνη, σε 40% για Μεγάλες επιχειρήσεις, 45% για Μεσαίες επιχειρήσεις και 50% για Μικρές και Πολύ Μικρές επιχειρήσεις.

- **Γενικά Επενδυτικά Σχέδια**
- Γενικής Επιχειρηματικότητας
- Τεχνολογικής Ανάπτυξης
- Περιφερειακής Συνοχής

- **Ειδικά επενδυτικά σχέδια**
- Επιχειρηματικότητας των Νέων
- Μεγάλων Επενδυτικών Σχεδίων
- Ολοκληρωμένων Πολυετών Επιχειρηματικών Σχεδίων

Όροι υπαγωγής επενδυτικών σχεδίων

- – Για Μεγάλες επιχειρήσεις, στο ποσό του ενός εκατομμυρίου (1.000.000,00) ευρώ.
- – Για Μεσαίες επιχειρήσεις, στο ποσό των πεντακοσίων χιλιάδων (500.000,00) ευρώ.
- – Για Μικρές επιχειρήσεις, στο ποσό των τριακοσίων χιλιάδων (300.000,00) ευρώ.
- – Για Πολύ Μικρές επιχειρήσεις, στο ποσό των διακοσίων χιλιάδων (200.000,00) ευρώ.
- Ειδικά για την κατηγορία των επενδυτικών σχεδίων Γενικής Επιχειρηματικότητας το ελάχιστο ύψος επένδυσης ορίζεται στο ήμισυ των προαναφερόμενων κατά περίπτωση ποσών.

Ίδια συμμετοχή του επενδυτή

- α. Το ποσοστό της ίδιας συμμετοχής του επενδυτή στις επενδύσεις που λαμβάνουν ενίσχυση με τη μορφή της επιχορήγησης κεφαλαίου δεν μπορεί να είναι κατώτερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%) των ενισχυόμενων δαπανών.

Προϋποθέσεις, περιορισμοί και όροι για επενδυτικό δάνειο

- α. να είναι τετραετούς τουλάχιστον διάρκειας,
- β. να έχει τη μορφή τραπεζικού δανείου ή δανείου από άλλους χρηματοδοτικούς οργανισμούς ή ομολογιακού δανείου εκδιδόμενου με δημόσια ή μη εγγραφή, αποκλειόμενης της μορφής του αλληλόχρεου λογαριασμού,
- γ. να λαμβάνεται για την πραγματοποίηση του επενδυτικού σχεδίου, σύμφωνα με ρητή πρόβλεψη της σχετικής δανειακής σύμβασης και
- δ. να έχει εγκριθεί από τη χρηματοδοτούσα τράπεζα ή το χρηματοδοτικό οργανισμό, κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης υπαγωγής στις ενισχύσεις του παρόντος.

ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ

- **α. Κριτήρια Αξιολόγησης του Επενδυτικού Φορέα**
 - αα. Χαρακτηριστικά του φορέα (Νομική μορφή – αριθμός απασχολούμενων).
 - αβ. Εμπειρία των μετόχων και της διοίκησης (Συμμετοχή των μετόχων και των στελεχών σε φορέα επιχειρηματικής δραστηριότητας).
 - αγ. Εμπειρία της εταιρίας (Χρόνος ενεργού λειτουργίας στην αγορά).
 - αδ. Επαγγελματική εξειδίκευση του ανθρώπινου δυναμικού μετά την υλοποίηση της επένδυσης (Τίτλοι επαγγελματικών προσόντων του ανθρώπινου δυναμικού).
 - αε. Ίδια συμμετοχή στο συνολικό ή στο ενισχυόμενο κόστος του επενδυτικού σχεδίου (Ποσοστό ίδιας συμμετοχής).
- **β. Κριτήρια Βιωσιμότητας και Αποδοτικότητας του επενδυτικού σχεδίου και του επενδυτικού φορέα.**
 - βα. Χρηματοοικονομική ανάλυση της επένδυσης (εισροές – εκροές της επένδυσης, εσωτερικός συντελεστής απόδοσης).
 - ββ. Χρηματοοικονομική ανάλυση του φορέα (δείκτης ικανότητας αποπληρωμής δανείων, δείκτης κερδοφορίας και δείκτης αποτελεσματικότητας).
- **γ. Κριτήρια Τεχνολογικής Ανάπτυξης, Καινοτομίας και Νέων Προϊόντων και Υπηρεσιών.**
 - γα. Εφαρμογή προηγμένης τεχνολογίας και καινοτομία (δαπάνες για αγορά τεχνολογίας, για έρευνα και ανάπτυξη, για σχεδίαση προϊόντων και μάρκετινγκ, για συστήματα διασφάλισης ποιότητας και ελέγχου, για πιστοποίηση και για κατοχή διπλώματος ευρεσιτεχνίας για πιστοποίηση).
 - γβ. Ανάπτυξη νέων προϊόντων και νέων δραστηριοτήτων.
 - γγ. Εφαρμογή καθαρών τεχνολογιών και διαχείριση αποβλήτων.
 - γδ. Ύψος της προστιθέμενης αξίας.
- **δ. Κριτήρια συμβολής της επένδυσης στην οικονομία και στην περιφερειακή ανάπτυξη**
 - δα. Αύξηση της απασχόλησης και ιδίως η δημιουργία νέων μόνιμων θέσεων εξαρτημένης εργασίας μετά την υλοποίηση της επένδυσης.
 - δβ. Περιοχή εγκατάστασης της επένδυσης.
 - δγ. Συμβολή της επένδυσης στην προστασία του περιβάλλοντος, στην εξοικονόμηση ενέργειας και φυσικών πόρων.
 - δδ. Ανταγωνιστικότητα των προϊόντων και υπηρεσιών σε διεθνές επίπεδο και ειδικότερα η εξαγωγική επίδοση της επιχείρησης.
 - δε. Ύψος του επενδυτικού σχεδίου και προέλευση ιδίων κεφαλαίων.
 - δστ. Δημιουργία συνεργασιών – δικτύωσης (clusters).

Χρηματοδοτική Μίσθωση (Leasing)

Πρακτόρευση Απαιτήσεων (Factoring)

Κεφάλαια Επιχειρηματικών Συμμετοχών (Venture Capital)

Business Angels

ΕΣΠΑ 2007 - 2013

- Σύμφωνα με τον Schumpeter (1975) η καινοτομία ορίζεται ως: «η διαδικασία ανάπτυξης νέων ή βελτιωμένων προϊόντων, διαδικασιών παραγωγής και μορφών οργάνωσης»,
- Drucker (1985)
«Καινοτομία είναι η πράξη που προικίζει τους πόρους με μία ικανότητα δημιουργίας πλούτου. Άρα η καινοτομία δημιουργεί οικονομικούς πόρους»
«Οτιδήποτε αλλάζει το δυναμικό παραγωγής πλούτου κάποιου ήδη υπάρχοντος οικονομικού πόρου αποτελεί καινοτομία».
- Καινοτομία είναι η μετατροπή μιας ιδέας σε προϊόν – υπηρεσία που θα διατεθεί στην αγορά ή στην ανάπτυξη νέων ή βελτιωμένων διαδικασιών

ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

- **Τεχνολογική καινοτομία προϊόντων και διαδικασιών (ΤΚΠΔ).**

«Ως τεχνολογική καινοτομία προϊόντος ορίζεται η υλοποίηση/εμπορευματοποίηση ενός προϊόντος με βελτιωμένα χαρακτηριστικά απόδοσης, π.χ. η παροχή αντικειμενικά νέων ή βελτιωμένων υπηρεσιών στον καταναλωτή.

Ως τεχνολογική καινοτομία διαδικασίας ορίζεται η υλοποίηση/υιοθέτηση νέων ή σημαντικά βελτιωμένων μεθόδων παραγωγής ή παράδοσης, που μπορεί να περιλαμβάνει αλλαγές στον εξοπλισμό, στους ανθρώπινους πόρους, στις μεθόδους εργασίας ή σε κάποιον συνδυασμό των παραπάνω.

- **Μη τεχνολογική καινοτομία**

Αυτή περιλαμβάνει «όλες τις δραστηριότητες καινοτομίας που δεν μπορούν να χαρακτηριστούν ως “τεχνολογικές”, αυτές δηλαδή που δεν σχετίζονται με την εισαγωγή και τη χρήση τεχνολογικώς νέων ή ουσιαστικά βελτιωμένων προϊόντων, υπηρεσιών ή διαδικασιών.

Τα βασικά είδη μη τεχνολογικής καινοτομίας αντιπροσωπεύονται συνήθως από τις **οργανωτικές και διοικητικές καινοτομίες**»

- Από τη σκοπιά της *έκτασης εφαρμογής της καινοτομίας*, η καινοτομία μπορεί να είναι **οριακή** και αφορά στη βελτίωση των υπαρχόντων προϊόντων και υπηρεσιών ή **ριζική** που αφορά σε νέα τεχνολογικά και λοιπά χαρακτηριστικά των προϊόντων και των διαδικασιών των επιχειρήσεων

Καινοτομία

=

Νέα ιδέα
ή εφεύρεση

+

Τεχνική ή μη
υλοποίηση

+

Εφαρμογή
ή οικονομική αξιοποίηση

ΤΥΠΟΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ	ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ
Καινοτομία προϊόντων	Η ανάπτυξη νέων προϊόντων, τεχνολογιών και υπηρεσιών. Απαιτεί τη λήψη υψηλού ρίσκου και σημαντικές επενδύσεις σε ανθρώπινο δυναμικό, χρόνο και χρηματοδότηση.
Βελτίωση προϊόντων	Αναφέρεται στις βελτιώσεις σε ήδη υπάρχοντα προϊόντα ή υπηρεσίες. Απαιτεί χαμηλές επενδύσεις αλλά έχει ως αποτέλεσμα ουσιαστική αύξηση των κερδών.
Βελτίωση διαδικασιών	Περιλαμβάνει βελτιώσεις στις επιχειρηματικές διαδικασίες, την παραγωγική διαδικασία ή τις διαδικασίες οργάνωσης – διοίκησης των

- **Τεχνολογικώς νέο προϊόν** θεωρείται αυτό του οποίου τα τεχνολογικά χαρακτηριστικά ή η μέλλουσα χρήση διαφέρουν σε σημαντικό βαθμό από αυτά των μέχρι την εμφάνισή του παραγομένων προϊόντων. Αυτό το είδος καινοτομίας μπορεί να περιλαμβάνει χρήση ριζικά νέας τεχνολογίας ή συνδυασμό υπαρχουσών τεχνολογιών για νέες χρήσεις ή μπορεί να προέρχεται από τη χρήση νέας γνώσης.
- **Ένα τεχνολογικώς βελτιωμένο προϊόν**, είναι ένα υπάρχον προϊόν του οποίου η αποδοτικότητα έχει ενισχυθεί ή αναβαθμιστεί σε σημαντικό βαθμό. Ένα απλό προϊόν μπορεί να βελτιωθεί (δηλαδή να έχει καλύτερη αποδοτικότητα ή χαμηλότερο κόστος) χάρη στη χρήση υλικών ή συστατικών υψηλότερης απόδοσης, (π.χ. πλαστικό αντί μετάλλου σε οικιακά σκεύη) ενώ ένα σύνθετο προϊόν (που έχει δημιουργηθεί από ολοκλήρωση περισσότερων του ενός τεχνικών υποσυστημάτων) μπορεί να βελτιωθεί χάρη σε επιμέρους αλλαγές σε κάποιο από τα υποσυστήματά του (π.χ. ABS στα αυτοκίνητα).

Παραδείγματα
Τεχνολογικά
Καινοτομικών
Προϊόντων και
Διαδικασιών από τον
τομέα των υπηρεσιών

- **Χονδρικό εμπόριο μηχανημάτων, εξοπλισμού και προμηθειών**

- ✓ Δημιουργία ιστοσελίδων στο Διαδίκτυο, όπου προσφέρονται δωρεάν νέες υπηρεσίες (π.χ. πληροφορίες προϊόντων και ποικίλες λειτουργίες υποστήριξης)

- ✓ έκδοση καταλόγων προϊόντων σε οπτικούς δίσκους (CD), με ψηφιοποιημένες φωτογραφίες που μπορούν να υποστούν επεξεργασία και να συνδεθούν με ένα σύστημα διαχείρισης που παρέχει τιμές και άλλες πληροφορίες

- ✓ νέα συστήματα επεξεργασίας δεδομένων

- **Εταιρίες οδικών μεταφορών**

- ✓ Χρήση κινητής τηλεφωνίας για καθοδήγηση των οδηγών και πιθανό επαναπροσδιορισμό των διαδρομών κατά τη διάρκεια της ημέρας, καινοτομία που παρέχει μεγαλύτερη ευελιξία σε σχέση με τους προορισμούς παράδοσης

- ✓ νέο ηλεκτρονικό σύστημα χαρτογράφησης για οδηγούς, που υποδεικνύει την ταχύτερη διαδρομή παράδοσης (από έναν προορισμό στον επόμενο), καινοτομία που επιτρέπει ταχύτερη παράδοση

- ✓ χρήση οχημάτων με πλατφόρμες των οκτώ σφαιρικών κοντέινερς αντί για τα συνηθισμένα τέσσερα

**ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΗ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ**

- Διακοπή της χρήσης ή εμπορικής εκμετάλλευσης ενός προϊόντος (π.χ. απόσυρση ενός προϊόντος)
- Απλή αντικατάσταση ή επέκταση κεφαλαίων (π.χ. προμήθεια εξελιγμένου μοντέλου που ήδη χρησιμοποιείται)
- Αλλαγές προερχόμενες αποκλειστικά από μεταβολές των τιμών των παραγωγικών συντελεστών (απαιτείται αλλαγή στη φύση και όχι την τιμή)
- Παραγωγή επί παραγγελία (π.χ. επιχείρηση επίπλου που χρησιμοποιεί ίδια μηχανήματα – διαδικασίες). Πρωτοτυπία (καινοτομία) μπορεί να υπάρχει στο σχεδιασμό.
- Εποχιακές και άλλες κυκλικές μεταβολές (π.χ. αδιάβροχο)
- Διαφοροποίηση προϊόντος (π.χ. Face-lifting αυτοκινήτων)

ΣΤΟΧΟΙ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Οικονομικοί στόχοι της καινοτομίας:

- ✓ αντικατάσταση ξεπερασμένων προϊόντων
- ✓ διεύρυνση του συνόλου των παραγομένων προϊόντων εντός ή εκτός του βασικού πλαισίου παραγωγής
- ✓ ανάπτυξη φιλικότερων προς το περιβάλλον προϊόντων
- ✓ διατήρηση του μεριδίου αγοράς που κατέχει η επιχείρηση
- ✓ αύξηση του μεριδίου αγοράς που κατέχει η επιχείρηση
- ✓ άνοιγμα νέων αγορών στο εξωτερικό ή σε νέες ομάδες-στόχους του εσωτερικού
- ✓ βελτίωση της ευελιξίας της παραγωγής
- ✓ χαμηλότερο κόστος παραγωγής, με
 - μείωση του εργατικού κόστους
 - μείωση της κατανάλωσης πρώτων υλών
 - μείωση της κατανάλωσης ενέργειας
 - μείωση του ποσοστού απόρριψης
 - μείωση του κόστους σχεδιασμού των προϊόντων
 - μείωση του συνολικού χρόνου παραγωγής
- ✓ βελτίωση της ποιότητας των προϊόντων
- ✓ βελτίωση των συνθηκών εργασίας
- ✓ μείωση των ζημιών στο περιβάλλον

Τα αναμενόμενα οφέλη από την ανάπτυξη καινοτόμου δράσης των επιχειρήσεων εντοπίζονται στα παρακάτω:

- Απόκτηση συγκριτικών ανταγωνιστικών πλεονεκτημάτων
- Βελτίωση της ποιότητας παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών
- Μείωση του κόστους και χρόνου παράδοσης
- Ευελιξία
- Βελτίωση στο επίπεδο της εξυπηρέτησης πελατών
- Αύξηση του μεριδίου της αγοράς της επιχείρησης
- Υψηλότερος ρυθμός ανάπτυξης
- Επιβίωση της επιχείρησης

Πηγές πληροφόρησης

- **Εσωτερικές πηγές πληροφόρησης (εντός της επιχείρησης ή του ομίλου)**
 - ενδοεπιχειρησιακή ΕΤΑ
 - μάρκετινγκ
 - παραγωγή
 - άλλες εσωτερικές πηγές
- **Εξωτερικές πηγές που σχετίζονται με την αγορά ή το εμπόριο**
 - ανταγωνιστές
 - προμήθεια ενσωματωμένης τεχνολογίας
 - προμήθεια μη ενσωματωμένης τεχνολογίας
 - πελατεία
 - εταιρίες συμβούλων
 - προμηθευτές εξοπλισμού, υλικών, συστατικών και λογισμικού
- **Εκπαιδευτικά και ερευνητικά ιδρύματα**
 - ιδρύματα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης
 - κρατικά ερευνητικά κέντρα
 - ιδιωτικά ερευνητικά κέντρα
- **Πληροφορίες που είναι γενικά διαθέσιμες**
 - δημοσιεύσεις ευρεσιτεχνιών
 - επαγγελματικά συνέδρια, συναντήσεις και περιοδικά
 - εμπορικές και επαγγελματικές εκθέσεις

**Παράγοντες που
εμποδίζουν τις
καινοτομικές
δραστηριότητες**

- **Οικονομικοί παράγοντες**
 - εντοπισμός υπερβολικά μεγάλου κινδύνου
 - υπερβολικά υψηλό κόστος
 - έλλειψη κατάλληλων πηγών χρηματοδότησης
 - πολύ μεγάλη περίοδος απόσβεσης της καινοτομίας
- **Παράγοντες σχετικοί με την επιχείρηση**
 - ανεπαρκές δυναμικό καινοτομίας (ΕΤΑ, σχεδιασμός, κ.λπ.)
 - έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού
 - ελλιπής πληροφόρηση σε θέματα τεχνολογίας
 - ελλιπής πληροφόρηση σε θέματα αγοράς
 - δυσκολία ελέγχου του κόστους της καινοτομίας
 - ενδοεπιχειρησιακή αντίσταση στην αλλαγή
 - ανεπαρκείς υπηρεσίες τρίτων
 - έλλειψη ευκαιριών συνεργασίας
- **Άλλοι λόγοι**
 - έλλειψη ευκαιριών για ανάπτυξη τεχνολογίας
 - έλλειψη υποδομής
 - καμία ανάγκη καινοτομίας, λόγω προηγούμενης εφαρμογής καινοτομιών
 - αδυναμίες του νομικού πλαισίου πνευματικών δικαιωμάτων
 - νομοθεσία, νόρμες, κανονισμοί, πρότυπα, φορολογία
 - χαμηλή ανταπόκριση της πελατείας στα νέα προϊόντα και διαδικασίες

Το σύστημα καινοτομίας

ΠΛΑΙΣΙΟ ΣΥΝΘΗΚΩΝ

Γενικές συνθήκες και θεσμοί
που οριοθετούν το φάσμα των ευκαιριών για καινοτομία

ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ

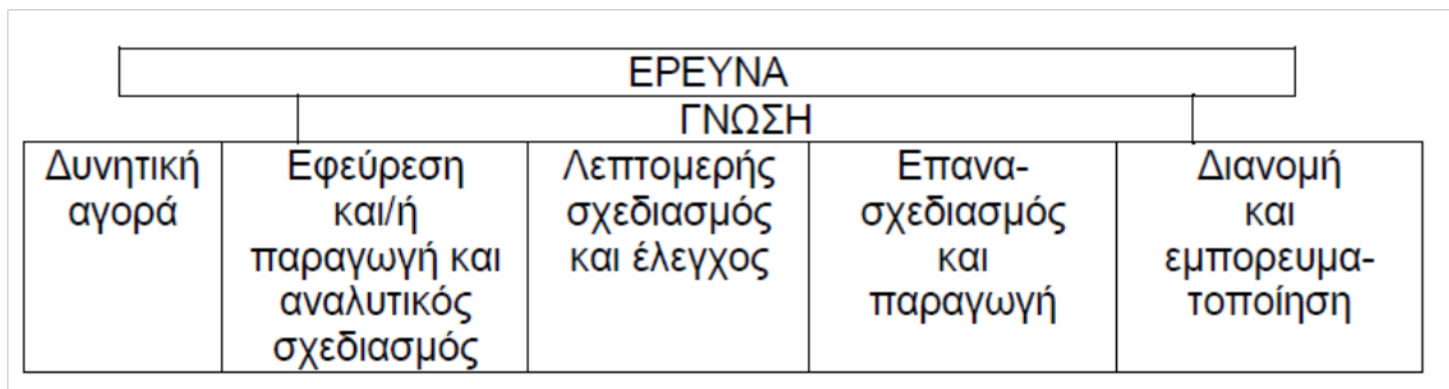
Παράγοντες κοινωνικοί, πολιτισμικοί και
ανθρώπινου δυναμικού που επηρεάζουν
τη μετάδοση της πληροφορίας
στις επιχειρήσεις από
τις οποίες και διαμορφώνονται

ΓΕΝΝΗΤΡΙΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

Δυναμικοί παράγοντες
που διαμορφώνουν
την καινοτομία
στις επιχειρήσεις

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ/ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΥΠΟΒΑΘΡΟ

Επιστημονικά και τεχνολογικά ιδρύματα
που υποστηρίζουν τη γεννήτρια καινοτομίας

Το αλυσιδωτό μοντέλο καινοτομίας

ΓΕΝΕΣΗ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΟΥ
ΙΔΕΑΣ

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ
ΙΔΕΑΣ

ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

ΕΦΑΡΜΟΓΗ
ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ

■ **Γένεση καινοτόμου ιδέας:** Η επιχείρηση πρέπει να ενισχύσει τη δημιουργικότητα της. Για να το επιτύχει αυτό, πρέπει να καταπολεμήσει το φόβο για την αποτυχία, να έχει ανοικτό πνεύμα απέναντι στον πειραματισμό και να παραχωρήσει ελευθερία έκφρασης στους εργαζομένους. Παράλληλα, μπορεί να αναζητήσει νέες ιδέες από διάφορες πηγές, όπως οι πελάτες της, και να χρησιμοποιήσει διάφορες μεθόδους με κοινό χαρακτηριστικό το σχηματισμό ομάδων και την ελεύθερη ανταλλαγή απόψεων.

■ **Αξιολόγηση της ιδέας:** Η επιχείρηση καλείται να κρίνει εάν η ιδέα είναι ρεαλιστική και συμφέρουσα. Προκειμένου να αξιολογήσει η επιχείρηση το εάν έχει τους κατάλληλους πόρους και τις ικανότητες, ώστε να υλοποιήσει μια ιδέα, μπορεί να χρησιμοποιήσει το διαγνωστικό οδηγό καινοτομίας, ο οποίος περιλαμβάνει ερωτήσεις σχετικά με το κατά πόσο η επιχείρηση είναι σε θέση να υποστηρίξει την υλοποίηση της ιδέας, καθώς επίσης να προχωρήσει στην ανάλυση των δυνατών κι αδύνατων σημείων της και των ευκαιριών και απειλών του επιχειρηματικού της περιβάλλοντος. Αφού η επιχείρηση κρίνει ότι έχει ή ότι μπορεί να εξεύρει τους απαραίτητους πόρους για να πραγματοποιήσει την καινοτομία, πρέπει να αξιολογήσει το οικονομικό όφελος που θα προκύψει από αυτήν. Για την αξιολόγηση της αποδοτικότητας της καινοτόμου ιδέας, η επιχείρηση μπορεί να χρησιμοποιήσει τον πίνακα αξιολόγησης της καινοτομίας με τον οποίο βαθμολογεί τις διάφορες διαστάσεις της ιδέας.

ΒΗΜΑΤΑ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΚΗΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑΣ

■ **Σχεδιασμός της καινοτομίας:** Αφού η επιχείρηση κρίνει στο προηγούμενο στάδιο ότι η ιδέα είναι ρεαλιστική και συμφέρουσα, προχωράει στο σχεδιασμό του εγχειρήματος. Θα πρέπει, συνεπώς, να καθορίσει τις απαραίτητες ενέργειες προκειμένου η ιδέα να γίνει πράξη, να εκτιμήσει το χρόνο που απαιτείται για κάθε ενέργεια, και στη συνέχεια να κατανείμει τις ενέργειες στα μέλη της ομάδας εργασίας. Για να έχει σαφή εικόνα του χρονοπρογραμματισμού της, η επιχείρηση μπορεί να απεικονίσει γραφικά τις διάφορες ενέργειες χρησιμοποιώντας γραφήματα και διαγράμματα με την αλληλουχία των απαιτούμενων βημάτων.

■ **Εφαρμογή της καινοτομίας:** Τέλος, η επιχείρηση πρέπει να προβεί στην εφαρμογή της καινοτομίας, αποτυπώνοντας την καινοτόμο ιδέα σε κείμενο, αναθέτοντας τη συνολική επίβλεψη της σε ένα συγκεκριμένο άτομο και ελέγχοντας την πρόοδο των εργασιών κατά τακτά χρονικά διαστήματα. Επίσης, η επιχείρηση θα πρέπει να αποφασίσει κατά πόσο θα προχωρήσει στην υλοποίηση της καινοτομίας εσωτερικά ή σε ανάθεση της ανάπτυξης της καινοτομίας σε τρίτους. Γενικός κανόνας για την απόφαση αυτή είναι ότι η ανάπτυξη της καινοτομίας είναι προτιμότερο να γίνεται εσωτερικά, όταν είναι άμεσα συνδεδεμένη με την κύρια δραστηριότητα της επιχείρησης.

Μια επιχείρηση μπορεί να προβαίνει συστηματικά σε Έρευνα και Ανάπτυξη (Ε&Α) προκειμένου να επινοήσει νέες εφαρμογές. Συνεπώς, η Ε&Α βρίσκεται στο επίκεντρο της καινοτομίας, καθώς καταλήγει στη δημιουργία νέων ή βελτιωμένων προϊόντων/υπηρεσιών ή διαδικασιών, βελτιώνοντας το ανταγωνιστικό πλεονέκτημα μιας επιχείρησης.

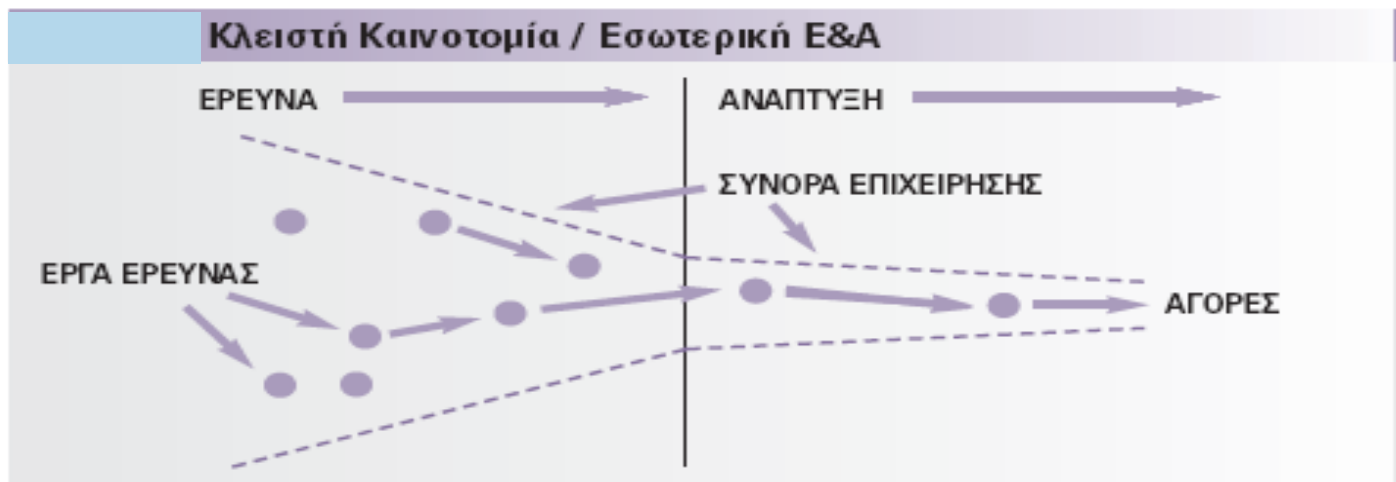
■ Μορφές Ε&Α

Μια επιχείρηση μπορεί να πραγματοποιεί Ε&Α για:

- Ανακάλυψη και ανάπτυξη νέων τεχνολογιών
- Καλύτερη κατανόηση της τεχνολογίας που χρησιμοποιείται για τα υπάρχοντα προϊόντα
- Καλύτερη κατανόηση των τεχνολογιών παραγωγής και
- Κατανόηση των ερευνητικών αποτελεσμάτων και ερευνητικών κέντρων

Οι ικανοποιητικού μεγέθους ΜΜΕ μπορούν να έχουν και ξεχωριστό τμήμα Ε&Α που μπορεί να προβαίνει σε:

- **Βασική έρευνα:** Συμπεριλαμβάνει δραστηριότητες γενικού χαρακτήρα που στοχεύουν στο να χρησιμοποιηθούν σε ένα φάσμα χρήσεων ή επιστημονικής περιοχής.
- **Εφαρμοσμένη έρευνα:** Είναι η διαδικασία που οδηγεί σε νέα προϊόντα, νέες τεχνολογίες και πατέντες και προκύπτει από τη χρήση υπάρχουσών επιστημονικών αρχών για την επίλυση ενός προβλήματος.
- **Ανάπτυξη:** Περιλαμβάνει τις προσπάθειες για την επίλυση τεχνικών προβλημάτων που σχετίζονται με ένα νέο προϊόν, καθώς και διάφορες μελέτες για τη βελτίωση της απόδοσης του προϊόντος.
- **Παροχή τεχνικών υπηρεσιών:** Επικεντρώνεται σε υπάρχοντα προϊόντα και διαδικασίες και στοχεύει κυρίως σε βελτίωση του κόστους και της απόδοσης αυτών.

Ο ΟΒΙ είναι ο αποκλειστικά αρμόδιος φορέας στην Ελλάδα για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και βιομηχανικών σχεδίων, ενώ παρέχει και τεχνολογική πληροφόρηση από διπλώματα ευρεσιτεχνίας (ΔΕ) μέσα από διεθνείς βάσεις δεδομένων.

Μία εφεύρεση έχει νομική προστασία μόνο όταν κατοχυρωθεί με Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας (ΔΕ) ή Πιστοποιητικό Υποδείγματος Χρησιμότητας (ΠΥΧ) ή Πιστοποιητικό Κατάθεσης Μετάφρασης Ευρωπαϊκού ΔΕ (ΕΔΕ) ή άλλους τίτλους προστασίας. Με αυτούς τους τίτλους προστασίας παρέχεται το μονοπωλιακό δικαίωμα στους δικαιούχους να παράγουν, χρησιμοποιούν, πωλούν και γενικά να εκμεταλλεύονται το επινόημά τους, αποκλείοντας κάθε τρίτο από τα σχετικά δικαιώματα, χωρίς τη συγκατάθεσή του. Αποκλειστικά αρμόδιος για τη χορήγησή τους στην Ελλάδα είναι ο Οργανισμός Βιομηχανικής Ιδιοκτησίας.

Ο ΟΒΙ, παράλληλα, λειτουργεί σαν γραφείο παραλαβής αιτήσεων για την κατοχύρωση ευρεσιτεχνιών και βιομηχανικών σχεδίων στο εξωτερικό.

Το Δίπλωμα Ευρεσιτεχνίας (ΔΕ) είναι τίτλος προστασίας με ισχύ 20 χρόνων που χορηγείται στον δικαιούχο για επινοήματα νέα, με εφευρετική δραστηριότητα και επιδεκτικά βιομηχανικής εφαρμογής.

Μία εφεύρεση κρίνεται νέα αν δεν ανήκει στη στάθμη της τεχνικής, και εμπεριέχει εφευρετική δραστηριότητα - αν δηλαδή, κατά την κρίση ειδικού, δεν προκύπτει με προφανή τρόπο από την υπάρχουσα στάθμη της τεχνικής.

Επιδεκτική βιομηχανικής εφαρμογής είναι εφόσον μπορεί να παραχθεί και να χρησιμοποιηθεί σε οποιοδήποτε τομέα παραγωγικής δραστηριότητας.

Η διαδικασία χορήγησης περιλαμβάνει:

- Την κατάθεση της αίτησης
- Προθεσμία 4 μηνών για τυχόν διορθώσεις ή συμπλήρωση ελλείψεων
- Έλεγχος για το "νέο" και την εφευρετική δραστηριότητα, σύνταξη έκθεσης έρευνας
- Προθεσμία 3 μηνών για παρατηρήσεις του καταθέτη στην έκθεση έρευνας
- Σύνταξη τελικής έκθεσης έρευνας
- Έκδοση ΔΕ

Τράπεζες:

Ένωση Ελληνικών Τραπεζών: www.hba.gr

Εθνική Τράπεζα της Ελλάδας: www.nbg.gr

Εμπορική Τράπεζα: www.emporiki.gr

Alpha Bank: www.alpha.gr

EFG Eurobank: www.eurobank.gr

Τράπεζα Πειραιώς: www.piraeusbank.gr

Αγροτική Τράπεζα της Ελλάδας: www.ate.gr

Γενική Τράπεζα: www.geniki.gr

Εγνατία Τράπεζα: www.egnatibank.gr

Τράπεζα Αττικής: www.bankofattica.gr

Millennium Bank: www.millenniumbank.gr

PROBANK: www.probank.gr

FBB - Πρώτη Επιχειρηματική Τράπεζα:

www.fbb.gr

Ωμέγα Τράπεζα: www.omegabank.gr

PROTONBANK: www.protonbank.gr

Τράπεζα Κύπρου: www.bankofcyprus.gr

Λαϊκή Τράπεζα: www.laiki.gr

Ελληνική Τράπεζα: www.hellenicbank.gr

Citibank Greece: www.citibank.com/greece

HSBC Greece: www.hsbc.gr

Εταιρείες Leasing:

Εθνική Leasing: www.ethnolease.gr

Alpha Leasing: www.alphaleasing.gr

Εμπορική Leasing: www.leasing.gr

Dirent Operating Leasing: www.dirent.gr

Πειραιώς Leasing: www.piraeusleasing.gr

Ελληνικοί Δημόσιοι/
Επιχειρηματικότητας:

Υπουργείο Οικονομίας Ανταγωνιστικότητας & Ναυτιλίας:

www.ypoian.gr

Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας: www.gsrt.gr

Γενική Γραμματεία Εμπορίου: www.gge.gr

Γενική Γραμματεία Επενδύσεων & Ανάπτυξης: www.ggea.gr

Γενική Γραμματεία Νέας Γενιάς: www.neagenia.gr

www.ependyseis.gr

Κέντρο Απασχόλησης και Επιχειρηματικότητας, Δήμος Αθηναίων:

www.kae.gr

EOMMEX: www.eommex.gr

EBEA: www.acci.gr

TANEO: www.taneo.gr

ΕΛΚΕ: www.elke.gr

ΟΑΕΔ: www.oaed.gr

ΤΕΜΠΜΕ: www.tempme.gr

Εθνική Συνομοσπονδία Ελληνικού Εμπορίου: www.esee.gr

Ελληνικός Οργανισμός Εξωτερικού Εμπορίου: www.hepo.gr

Οργανισμοί στο πλαίσιο της
Ευρωπαϊκής Ένωσης:

Financing Innovation:

www.cordis.lu/finance

Intellectual Property Rights Helpdesk:

www.ipr-helpdesk.org

Το ειδικευμένο site της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την προώθηση της επιχειρηματικότητας:

europa.eu.int/comm/enterprise/entrepreneurship